

Papiery tyczące się Towiańszczyzny, darował ks. Tadeusz Kruszyński w czerwcu 1934 r.; oprawiono w sierpniu 1934 r.

Wyjątek z odezwy sługi Bożego do Braci

Niema dwóch narodów, którzeby tak zależne nie wzajemnie od siebie były, jako Francuz i Polak, któreby mogły łatwiej zawiązać tak wielką spółkę Chrześciańską, i w tej spółce postawić taką całość Chrześciańską. Zboczenie braci tych od drogi Chrześciańskiej tego jest gatunku że niedostatek jednego Brata odpowiada zbytkowi drugiego — Bracia ci nie żyją wedle gatunku ducha swojego, nie jawią wysokości charakteru ducha; i życie ich, miarą Chrystusową mierzone, jest śmiercią; ale źródłem śmierci tej dla jednego Brata, jest exaltacya, rozsypanie promieni ducha albo skupienie ich w ziemi, mamonia dla życia samego ziemskiego; w obu razach, brak koncentracii, ogniska Chrześciańskiego, które tylko wydaje życie wedle gatunku ducha, objawia wysokości charakteru ducha. Bez tej koncentracii, bez tego ogniska czyniony był przez Brata tego wielki postęp ziemski, podnosiła się cywilizacya jego, podnosił się na drodze ziemskiej człowiek, ciało i życie jego; czyniony był mały postęp Chrześciański, mało podnosił się na drodze Chrześciańskiej, wedle wzoru przez Chrystusa podanego, Duch i człowiek, ciało i życie jego —

Źródłem śmierci tej dla drugiego Brata jest brak exaltacyi jest zbytek koncentracii, to uwięzienie, zakopanie ducha w ciele, zamknięcie ducha w Ognisku Chrześciańskiem, które przez wielki żyło, zażyło się w sobie tylko, nieprzebijające promieniami swemi ciała, nieogrzewające człowieka, niewydające życia swojego na ziemi. Przy zamknięciu się tem Ogniska Chrześciańskiego czyniony był przez Brata tego wielki postęp Chrześciański w duchu, czyniony był mały postęp Chrześciański i ziemski w człowieku, mało podnosił się na drodze Chrześciańskiej i ziemskiej człowiek, ciało, i życie jego —

Polak niewolnik, dla którego wszystkie drogi życia na ziemi zamknięte były przez wieki, przyjął Słowo Boże duchem, wzruszeniem, żył w duchu, utrzymał w czystości zaród ducha, te pierwotne cechy ducha czucie, czystość, prostotę, utrzymał związek z naturą, z tymi Braćmi na szczeblach wyższych drogi Bożej postępującymi, niezapomniał o umarłych, utrzymał związek z Braćmi tamtego świata, utrzymał melancholią chrześciańską, to niezadspokojenie się niczem ziemskiem, tę tęsknotę wygnańca do tego co utracił duch jego przyjmując więzy ciała, utrzymał nić wiążącą Niebo z ziemią, nawiązaną przez Chrystusa i człowiekowi do ciągnienia podaną, utrzymał komunią z Niebem, utrzymał spółkę z Braćmi tego i tamtego świata, utrzymał te skarby chrześciańskie, które wśród niebezpieczeństw życia ratunkiem są człowiekowi niedopuszczając jemu zatracenia się wiecznego na manowcach —

Polak niewolnik w języku, w westchnieniach które przez wieki zanosił do Boga, składał Bogu ofiarę ducha, modlitwą wewnętrzną, utrzymał ton przez Chrystusa podany światu, życie to chrześciańskie Ducha Polskiego wydawało słowa mądrości chrześciańskiej prostaka głupiego dla Chrystusa, słowa, których zrozumieć nie był wstanie wszelki umarły w duchu a żyjący na wysokich stopniach cywilizacyi ziemskiej. Życie to chrześciańskie ducha nieobjawiało się w ciele, nieobjawiało się w życiu człowieka, Słowo Boże żyło w duchu, nie zmartwychwstało i nieżyło przez człowieka. Królestwo Chrystusowe szerzyło się w duchu Polskim, nie szerzyło

się na ziemi Polskiej, powiązała się war-
tość Chrześciaństwa Polaka niewolnika, wartość
ta objawiała się przed niebem, zakryta była
przed ziemią i wedle praw ziemskich Polak niewol-
nik pogardzony, z praw człowieka wyzuty,
poczytany własnością brata swojego i poddany
jemu, męczeństwie przez wielkie żywota prowa-
dził.—

Dla tych przymiotów i zasług, dla podnie-
sienia się w postępie Chrześciańskim Ducha
Polskiego, naznaczone jest w Epoce tej wolności
i życia ducha, podniesienie się człowieka.
Kiedy inne Narody powołuję się do przyjęcia
drogi ~~Pańskiej~~ Chrześciańskiej, Polska z temi
Braćmi, którzy są w jednym z nią rachunku
przed Bogiem powołaną jest do ~~ofiary~~ dalsze-
go postępu na drodze Chrześciańskiej. Po spełnie-
niu przez wielkie ofiary ducha, Polska powoła-
ną jest do ofiary ciała i czynu, do życia Chrześcian-
skiego na obszerniejszem polu, które Miłosier-
dzie Boże otwiera dla niej, na którem Polska
złożyć powinna owoc spełnionej ofiary ducha,
owocem tym objawić wartość swoję Chrześciańską,
owocem tym, którym jest życie Chrześciańskie pry-
watne i publiczne, budzić inne narody do przy-
jęcia drogi i ofiary Chrześciańskiej: „Błogosławie-
ni ubodzy… Błogosławieni którzy łakniecie…
którzy płaczecie..." rzekł Chrystus.

To wielkie powołanie swoje spełni Polska,
o tyle o ile przeciągać będzie w postępie swoim
dalszym charakter swój Chrześciański, miłość i
ofiarę swoję o ile przyjmie słowo Boże do człowieka
jako je przyjął do ducha, o ile spełni ofiarę Chrześ-
ciańską w ciele i w czynie jako ją spełniał w Duchu.
Wielkie przeciwności złe stawi skoro ziarno zasie-
wu Chrystusowego zbliża się do wydania owocu
swojego; którzy Chrystusowi w duchu opornymi
częstokroć stają się na polu życia Chrześciańskie-

go; oporem swoim ciężki dla siebie zakreśla kierunek;
z pod prawa miłości pod prawo siły przechodzi, wszelki nie-
doli otwiera. Kto odrzuca życie, praktykę słowa Bożego
na wszystkich drogach chrześciańskich człowieka, ten odrzu-
ca słowo Boże, odrzuca drogę chrześciańską, ten przestaje
być chrześcianinem. Bojaźń ta o przyszłość Ojczyzny, niech
powiększa w was Bracia! miłość chrześciańską Ojczyzny;
niech powiększa, budzi was do złożenia jéj ofiar narna-
czonych w téj wielkiéj jéj teraźniejszéj potrzebie.

Przy zamknięciu tylko dróg życia, w niewoli tylko, w
ucisku, w ubóstwie dopuszczonem przez Boga lub dobro-
wolnie przez człowieka przyjmowanem dla Chrystusa, utrzy-
mywało się Ognisko chrześciańskie, żarzyła się w niem
Iskra ognia niebieskiego, utrzymywany był ton Chrystuso-
wy; w wolności, przy obfitości dóbr ziemskich, kiedy drogi
życia na ziemi otwierały się dla człowieka, promienie
Ogniska chrześciańskiego rozsypywały się po ziemi lub
skupiały się w ziemi i niżéj ziemi, niknęło ognisko
chrześciańskie ze skarbami swojemi, tworzyło się ogni-
sko ziemskie lub niższe od ziemskiego, przebiegał człowiek
drogi ziemskie, służąc ziemi, mamonie, lub w większem
zboczeniu swojem, służąc złemu, stając się organem
jego. Dla tych to niebezpieczeństw, które stawia czło-
wiekowi dobra ziemskie, rzekł Chrystus,, biada wam bo-
gaczom.... łatwiéj jest wielbłądowi przejść przez ucho
igielne niż bogaczowi wejść do Królestwa Bożego." —

Widzicie bracia, powyższe cechy Polaka niewolnika
na tym wizerunku który, ogłaszając sprawę Miłosierdzia
Bożego, przedstawiłem Wam dla przypomnienia milionów
nieszczęśliwych uciśnionych Braci waszych, dla powiększe-
nia w Was miłości chrześciańskiéj Ojczyzny waszéj. Widzicie
tam Bracia tę wielką różnicę wewnętrzną Polaka od Fran-
cuza, to wielkie oddalenie się człowieka od człowieka przy
wielkiem podobieństwie i bliskości Ducha ich — Bracia
najbliżsi w duchu, różnią się zboczeniem od drogi chrze-
ściańskiéj, różnią się gatunkiem operacji, gatunkiem
narzędzi i środków którem Bóg budzi te dwa narody do
spełnienia Słowa Swojego.

W całym ogromie Bożym naznaczona jest pomoc wzajemna; wszelkie zbliżenie się, wszelkie wpływ stworzenia na stworzenie na wielki cel swój, jest narzędziem postępu, operacii na drodze miłości wspólce Chrześciańskiej lub na drodze siły w łaczeniu się wzajemnem części różnorodnych, niezgodnych z sobą. Dla wysokości i dla podobieństwa ducha tych dwóch narodów, właściwa im jest pomoc wzajemna na drodze miłości w spółce Chrześciańskiej. Także niema dwóch narodów, którzyby taką pomoc wzajemnie znieść sobie mogły. Tak np. Duch rozsypany i żyjący na ziemi pobudzi do życia zamknięte w sobie, nieżyjące dotąd Ogniśko, a skoro Ogniśko to zacznie żyć, rozszerzać promienie swoje po ziemi, ożywi ciało zatwardzone, stężałe ożywi człowieka zamarłego w długiej niewoli. Polak po ożywieniu tylko człowieka swojego, po przyjęciu do człowieka exaltacii, radości Chrześciańskiej, wydać może życie Chrześciańskie ducha swojego, może służyć Bogu i Bliźniemu człowiekiem, jako służył dotąd duchem swoim. I wzajemnie, zamknięte ogniśko pobudzi rozsypanego ducha do związania promieni swoich, ułatwi Bratu w tej trudnej operacii utworzenia Ogniśka Chrześciańskiego, da tę wielkiej wagi pomoc Chrześciańską iskrom bez oparcia się o Ogniśko Brata bytu własnego utrzymać niemogącym. Związane promienie Ducha, utworzone Ogniśko Chrześciańskie związe i zasili ciało, które w cywilizacii ziemskiej rozwiązało się, usubtylizowało się nad zakres naznaczony, utraciło siłę ziemską, nieprzyjęło dotąd siły Chrześciańskiej. Francuz ożywiwszy Ducha i ciało, przyjmie potęgę Chrześciańską, objawi życie Chrześciańskie właściwe gatunkowi ducha swojego, służyć zacznie Bogu i Bliźniemu spełniając słowo Boże całą Istotą swoją; Duchem Ciałem i życiem.

Napoleon dał tę pomoc Francii, Francia objawiła życie właściwsze wysokości Ducha swojego skoro oparła się o ogniśko Chrześciańskie wielkiego Ducha, które wspierane Kamieniem Bożem wydało promienie swoje na drodze życia publicznego. Kiedy Ogniśko to zwracając promienie swoje ku

ziemi, życie poczęło dla ziemi samej, kiedy straciwszy pierwotną czystość swoją przestało być Ogniskiem Chrześciańskiem, zniknęła naówczas podpora dla Francii, Missia Chrześciańska przerwaną została, a po przerwie dopuszczonej, tenże Duch potęgą tegoż Ogniska oczyszczonego pokutą, przeciąga przerwaną Missią swoją. —

Powyższe prawdy Chrześciańskie zostały urzeczone praktyką, spełnieniem. Widzicie Bracia! na sługach Sprawy Bożej przykłady pomocy wzajemnej naznaczonej tym dwom narodom. Znaleźli się Francuzi, którzy ukorzyli się przed Myślą Bożą spoczywającą na Francii i spełniają Myśl tę na polu które im Bóg otworzył; ci Bracia zespolili się z Tułaczami Polskiemi w jednej Idei Chrześciańskiej, ci Bracia przyjmują od Tułaczów Polskich i niosą im wzajemną pomoc Chrześciańską. Uczyniony został początek na świadectwo dla całego narodu że podobnem jest dla niego przyjąć drogę Chrześciańską i podnieść się na szczebel wyższy drogi tej, wejść w Epokę wyższą Chrześciańską, odzyskać prawa Ducha, życie w wolności i w prawdzie Chrześciańskiej, życie w spółce z tymi Braćmi z którymi Duch jego jest zespolony. —

Słowa Sługi Bożego.

W Epoce tej życia i wolności Ducha, niewiasta powołaną jest do spółki Chrześciańskiej z mężczyzną, na wszystkich drogach życia jego, powołana jest aby stała się częścią jednorodną społeczności, aby wydała owoce ducha zatrzymywane dotąd, aby zajęła stanowisko naznaczone, spełniła Myśl Bożą spoczywającą na sobie, spełniła wedle wzoru podanego przez najwyższą Niewiastę, którą była Matka Boska —

Sprawa zbawienia świata dopełniona została w najświętszej spółce z Niewiastą. Sługi tejże Sprawy nieotrzymują błogosławieństwa Bożego jeśli przeciągając grzech dawny człowieka, oddalą Niewiastę od spółki, jeśli spółkę Chrześcijańską i świętą jej prawa: wylew, szczerość, miłość Chrześcijańską, tem interes o prawdziwe dobro, zastępować spółką nie-Chrześcijańską, powierzchowną, szkodliwą dla bliźniego, krzywdzącą bliźniego.

Écrit du serviteur de Dieu au Saint Père.

Père !

La quatrième année passe depuis que, par l'ordre de Dieu, révélé au plus indigne, j'ai quitté mon pays pour exposer la volonté de Dieu aux nations et aux personnes en particulier, afin que la miséricorde de Dieu promise à l'homme depuis des siècles, vienne de nos jours découler de sa source.

Devant toi Père, premier magistrat du Seigneur sur la terre, j'ai reçu le devoir le plus sacré à remplir. Dieu est maître pour faire sa volonté sur la terre, de se servir, quand il lui plait, des instruments les plus indignes, Dieu est maître d'envoyer son dernier serviteur à son premier magistrat.

En obéissant à Dieu, pour la première fois j'ai désobéi au gouvernement sous lequel Dieu m'a fait naître ; car il n'est pas juste d'obéir plutôt aux hommes qu'à Dieu.

En France, m'appuyant sur la grâce promise par le Seigneur à son Oeuvre de miséricorde, moi faible, fortifié par le sacrement de la sainte Eucharistie, j'ai eu le courage d'annoncer en présence de Notre-Seigneur, dans l'église archicathédrale de Paris, le com-

menement de l'Oeuvre de miséricorde.

Cet acte a été accompli le 27 septembre 1841.

Ensuite, j'ai exposé la volonté de Dieu à mes frères réfugiés, je les ai appelés pour des gran jours qui apparaissent; je leur ai exposé qu'ap les souffrances qui devaient les préparer, ils ob tiendront dans l'Oeuvre de la miséricorde de Dieu une mission particulière; je leur ai exposé ce qu'il faut faire pour que le meilleur Père cess d'affliger la malheureuse nation dont tous l efforts humains ne réussiront plus.

Dieu a béni; sa Grâce a germé; il se trou déjà des hommes qui brûlent d'amour pour l volonté de Dieu et du saint désir de se sacri fier pour déposer à Dieu les fruits de cet amour en faisant triompher l'étendard de J.Chr. dans la vie privée et publique de l'hom Ils ont une pleine foi que la même grâce qu a germé dans le petit nombre, germera dans le coeur des millions, et que les efforts de l'h ne s'arrêteront plus le cours de la volonté Dieu. Ce fut mon premier acte ô mon père!

Le gouvernement français, sans m'entend m'a condamné, m'a ordonné de quitter la Fr ce; j'ai obéi. —

Mon compte est devant Dieu. Et toi père, premier magistrat du Seigneur sur la terre, tu dois là-dessus donner ta haute opinion. L'homme l'attend de toi.—

Le temps d'accomplir ma mission près du saint-siège est arrivé—

Je viens à Rome pour adorer la pensée de Dieu en toi o père! pour te déposer la volonté de Dieu, pour te rendre compte de mes actions, et ensuite pour recevoir ta bénédiction selon la volonté de Dieu—

Instrument trop faible, quand je me prépare dans la recollection en implorant de Dieu la force nécessaire, je reçois de ton gouvernement l'ordre de quitter ~~Rome~~ Rome à l'instant. Séparant ta volonté o père, de l'ordre de ton gouvernement, je n'avais recours qu'en ta personne, mais on m'a refusé dans ton palais ta grâce que j'implorais, de pouvoir chercher à tes pieds ta protection personnellement ou par écrit—

J'ai senti de mon devoir de m'expliquer devant ton gouvernement; on m'a rejeté également. On m'a refusé la parole. On m'a réitéré l'ordre de quitter Rome—

La volonté de Dieu souffre la persécution partout, mais tôt ou tard elle triomphe—

J'ai obéi; j'ai quitté Rome. Mais comme cet ordre de ton gouvernement ne m'a pas ôté la volonté de Dieu – Dieu seul qui me l'a donné, étant seul maître de m'en libérer, et comme je crains de laisser sur ma conscience la grande responsabilité dans le grand intérêt du salut de l'homme, hors de Rome je me hâte de te l'exposer ô père, autant que dans une chose aussi sainte j'ose te le confier par écrit –

Quand tous les moyens pour déposer la volonté de Dieu auprès du Saint-Siège sont ôtés à l'homme Dieu met sur ta conscience ô père, la charge d'accomplir les devoirs qui, par sa volonté, pèsent aujourd'hui sur le Saint-Siège. Dieu attendra de toi, ô père, les suites des suites de sa volonté, et depuis que cette déposition est à tes pieds ô père ton compte est devant Dieu –

Les temps sont accomplis. Après de longs Dits, faits par l'homme dans les siècles, la volonté de Dieu sera faite –

L'homme obéira à l'amour ou à la force de Dieu
Le verbe de Dieu vivra, triomphera sur la terre
ô père, le pouvoir m'est donné de te le dire –

„Dieu tout-puissant! Tu vois que moi le plus faible et le plus indigne, j'ai tâché d'accomplir ce que Tu m'as ordonné –

Ta volonté repose par toi sur ton Magistrat et Tu feras dès lors, ô mon Dieu ce qu'il Te plaira.

« Que seulement Ta miséricorde pardonnant mes nombreux défauts, digne m'acquitter de cette partie de ma mission —

« Dans la prière et dans l'humilité, j'attendrai Tes ordres pour l'avenir, et je ne cesserai d'implorer Ta miséricorde pour que, dans le temps, je puisse, adorant Ta pensée, baiser les pieds de Ton premier Magistrat que Tu as destiné pour nous conduire vers notre salut; que je puisse, comme Tu me l'as ordonné, accomplir ma mission près du Saint-Siège, le servir, quand le fardeau des devoirs, dans ces grands jours, y pèse plus qu'il n'y a pesé jusqu'ici —

« Daigne, ô mon Dieu, inspirer à Ton premier Magistrat cet amour, cette clémence que Notre Seigneur J.Chr. ne refusait pas aux pécheurs, pour que cet amour et cette clémence fortifient ma faiblesse afin que je puisse lui déposer, selon Ta volonté, les fruits de mon dévouement —

Repousse, ô le meilleur Père, les efforts du mal, et pardonne à ceux qui, conduits par le mal, entravent Ta volonté sur la terre, car Ta miséricorde est pour toute l'humanité et pour tous les siècles.

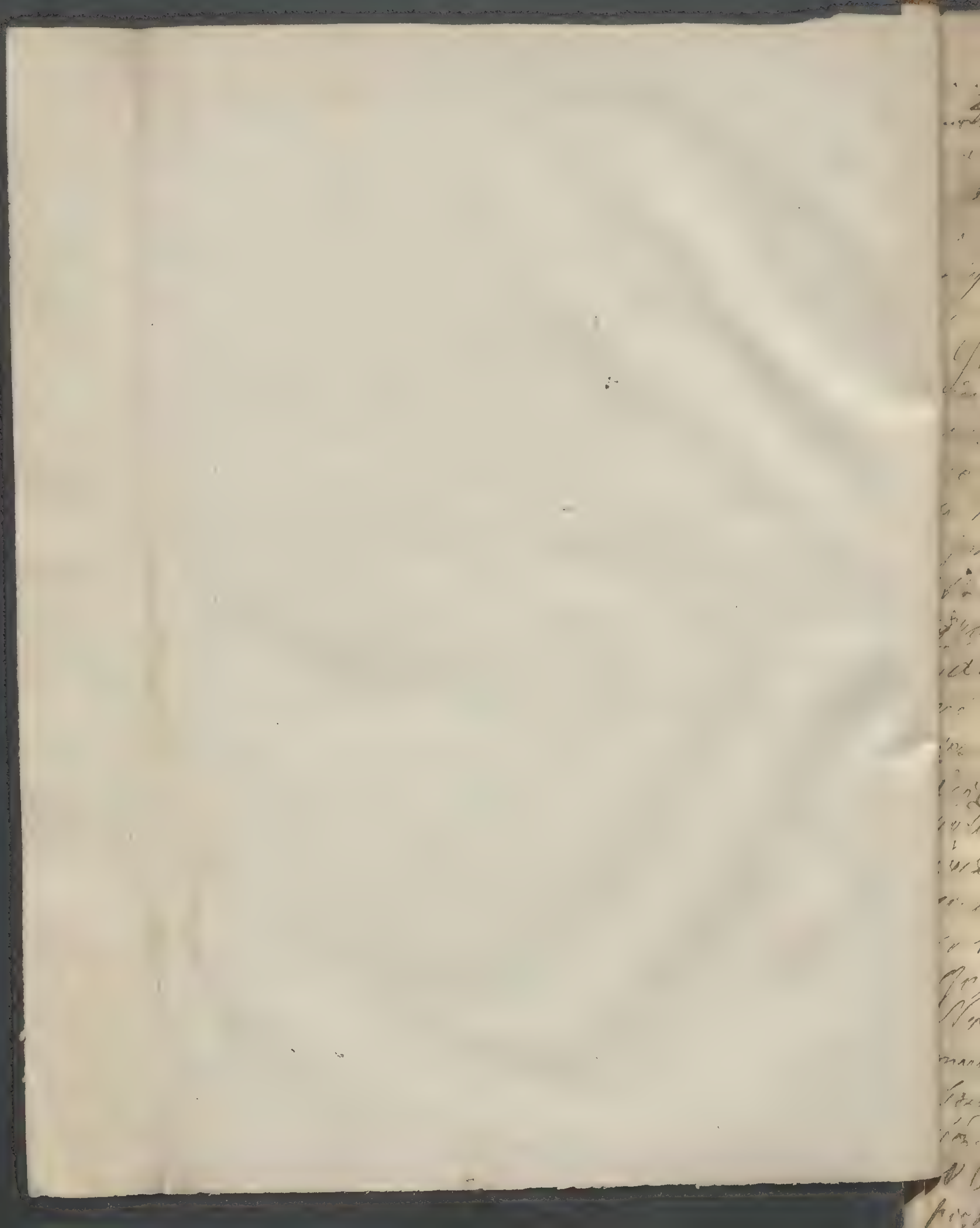
Que Ta miséricorde daigne combler Ton pre-
mier Magistrat de Ta grâce et du bonheur éterne[l]

Dans quelques heures, je serai hors de tes état[s]
ô père! Ne te voyant pas personnellement, je me
jette en esprit à tes pieds. J'adore la pensée de
Dieu en toi, et j'implore, si tu m'en crois digne, t[a]
bénédiction pour ma route pénible –

O père! Dieu tient ses regards fixés sur nou[s]
Dieu nous juge. Tu connaîtras ma pureté, ô pè[re]
sinon dans cette vie, j'ose le dire, tu la reconnaîtr[as]
devant le tribunal de Dieu –

Je dépose ma prière à tes pieds par un de[s]
Israëlites, à qui il m'a été donné de faire connaî[tre]
ses erreurs en faisant ma mission pour Israël; [il]
est arrivé de Paris à Rome pour baiser tes pied[s]
et pour implorer ta bénédiction dans le travai[l]
entrepris par lui pour la conversion de ses frèr[es]
afin de remplir les voeux de sa voix intérieure –

25 Octobre 1848. André Towianski polonais de
Ronciglione – Lithuanie

Odpowiedź Br.: N...

Dziękuję Ci, kochany Bracie, za komunikacyą [illegible]
[illegible] dla [illegible] tej uważane być [illegible]
[illegible], jako [illegible] dopominek z [illegible],
[illegible], a to nie [illegible], nie sam [illegible]
[illegible] ale wyprowadzając wszystko z siebie [illegible]
[illegible] podaią. —

[illegible] jest obecnie [illegible], [illegible]
[illegible] wydawano [illegible], wypowiadać [illegible]
wydawać takowe własne, jako widziane, czate [illegible]
[illegible] wydawać [illegible] tego wszystkiego
[illegible] niżej na ziemi [illegible]
[illegible]. Matkom [illegible] Bożej wyrobić, samoistność [illegible]
[illegible] nie postawiane, niezachwiane siłą,
[illegible], [illegible] obecnie. ——

[illegible] obecny sobie, niczego nie [illegible]
[illegible], wdzięczne Bożej, przypominano [illegible] tylko co [illegible]
[illegible] w sobie co [illegible], do czego [illegible]
[illegible] bez pomocy [illegible] Bożej, nie podobna [illegible]
[illegible] czuć w sobie i przeprowadzić z Ducha do [illegible]
[illegible], kochany Bracie, [illegible] Łaską Bożą. [illegible]
[illegible], co Bracie [illegible], wyprowadzić z siebie wszystko
[illegible] jest wyprowadzić dla [illegible]
go, dla usługi Bliźniemu [illegible].

[illegible] Twoje, [illegible] Bracie [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] Bożej [illegible] dla każdego dobrej woli [illegible]
[illegible].

W [illegible], [illegible]
[illegible] wiedzy, [illegible] ziemskich [illegible]

ściśli też i w łącz Duchu z niechrześciańskich, iako imaginacyi, a [illegible]
Duchem, gdy łączy się Duchem..... iest tamo potęgą Ducha [illegible]
tego myśli, woli, ale ta potęga nie iest ukazana i środkowa [illegible]
środków, iest tam także ożywiona miłości, czucia, wiema [illegible]
Chrześciańskiego, którego źródło iest w Duchu zniszczonym i ukorzo-
nym przed Stwórcą, w Duchu wielbiącym wszystkie woli iego [illegible]
nie, który Chrystus po [illegible] [illegible] odkrył się przez wiek,
do czasu tego; [illegible] tam pokory, [illegible] i oddawania się do [illegible]
go, i poczynania w woli Bożey. Skarmy wszystkie Chrześciań[illegible]
poczytane tam są iako należytości iemu [illegible] z świata, [illegible] w
świętsze pomnożone też [illegible] należney wiary, które te [illegible] w
sobie przedstawiaią, istota [illegible] słów i [illegible]
ładzących oraz [illegible] ziemskiego, wydających w formie ziemskiej
ziemię samą, stąd to pochodzi się ta cecha, że [illegible] ziemskie [illegible]
co swoią, stoie przed sprawą Miłosierdzia Bożego, bada ią, uni[illegible]
się z Nią. Chrześcianin, którego Duch spoczywa w Królestwie
Słowem, we wszystkiem sprawdza się iemu, co widzi lub słyszy
(~~[illegible] być [illegible] Królestwa Swoiego~~) odnosi [illegible] ukazaniu [illegible]
Ducha do Władzy swoiey, władzy Królestwa swoiego, władzy iedy[illegible]
Ducha swego, wolnego niezależnego od władz i praw ziemskich, o[illegible]
raź to co widzi lub słyszy [może być skarbem Królestwa Swojego] składa część skarbowi temu, i iako [illegible]
w Duchu, a niegodny skarbu tego, zebrze o Niego w prochu przed [illegible]
Bogiem swoim. To pierwsze poruszenie Ducha ku Niebu [illegible]
ta część składana [illegible] wszystkiem co iest Niebieskiem [illegible]
świątkiem, odkrywa skrytości serca Chrześciańskiego, [illegible]
[illegible], to często daie do łatwo poznać. Tey cechy z [illegible]
ią, wielka mnóstwo [illegible] w liście siostry [illegible]
[illegible] dostatku wspomnianego, widzę ~~być~~ siostra nasza by
oczystym rachunku, może chodziey być zasługą iey przed

który sądzi o rzeczach według świata, wedle pomocy i przyjemności o-
trzymywanych, może siostra trzymać, co najlepszem widzieć, tu
może lepszej prawdziwsze niebo dla jej zbawienia. W każdym razie
oceniajmy miłość jej dla nas, gotowość do ofiar dla osią-
gnięcia celu najlepszego jaki widziała, oceniajmy cierpienia jej
zniesione za ... celowi temu, i ufajmy, że to wszystko zaj-
dzie wagą swoją na szali sprawiedliwości Bożej. —
Powinnością jest chrześcijanina szukać prawdy we wszystkiem, otwie-
rać się dla widzenia prawdy, dla widzenia tego co jest, powin-
nością jest Chrześcijanina widzieć wszystkie bliźniego, to oddale-
nie się jego od wzoru i drogi podanej przez Chrystusa, rozró-
żniać drogę tę od wszelkiego wahania. Ale jako niedawno jest
pozwolono czytać w sercu Bożym rachunki bliźniego, widzieć prze-
ciwności jego i pomoce z wyższej schodzące dla niego, jako niedawno
jest widzieć stopnia winy bliźniego, tak niedozwolono jest z takowemi
podstawę, sądzić, obwiniać, potępiać bliźniego — to należy wyłącznie do
sądu Bożego, nie sądźcie a nie będziecie sądzeni, nie potępiajcie
a nie będziecie potępieni." Założywszy wyobrażenie o miłości bliźniego
jako sądzie o bliźniego, daje widzieć częstokroć świętość tam gdzie
jest obraza Boga, daje widzieć dobre tam gdzie jest złe, zdrowie
duszy gdzie jest jej choroba, wyobrażenie to usuwa od wszystkiego owego,
od ofiar, od krzyża, który prawdziwa miłość Chrześcijańska włożyła na
Chrześcijanina. Widząc w miłości niechrześcijańskiej, która jest tylko ...
same dobre w bliźnim a w ... niewidząc złego chorego bliźnie-
go, jakąż pomoc, jakąż ulgę może oddać bliźniemu, a cóż mówić i
jako dzie jako ... wszelakiej, przyjmuje złe dobrem, mamy
ręce prostą drogą Chrześcijańską —
Przebija się w liście siostry naszej niezaspokojenie się stanem obe-
cnym a tęsknota do czegoś wyższego, lepszego, pracowanego i ...

widzianego i niepojętego przykład. Ta cecha prawdziwego Polaka po
wkłada na nas obowiązek pragnienia i modlitwy, aby skarby tej o
ściańskie tylko nie będące w Duchu siostry naszej, skarby chwa
ła tertarta dawniejszego zbawienia, jak najprędzej mogły się dzie
ne, wyprowadzone i w owocu dla narodu Polskiego dane. — Polsk
Nie jest tym Polakiem kto nie kocha tam gdzie jest prawda, wiltraci i życie
ka, życie właściwe z narodów Ducha Polskiego, gdzie jest trud zwy
którem naznaczono, aby Słowo Boże po miarze trzeciej przez wieki
jący zmartwychwstało, i żyło przez człowieka w naszym czasie Polskie
gdzie jest pole na którem pierwo zasiewu Chrystusa, przez ówczesnych
czystości przez Polaka niż przez inne Narody, otworzyć się ma wspólni
niejszego życia [illegible], aby tem życiem Polak oddał usługę chr
ścianstwa innym narodom. Niema narodu dla którego by dotknie
pnia wszystko było w tem wyższym, w tem to prawem, to jest wyżs
ce wyższej Chrześcijańskiej. Ten byt Polaka zacznie [illegible] i rozwija
tem, tu postęp jego świętości, pomyślność doczesna, tu postęp wyżs
jego Chrześcijański, zbawienie wieczne, bo to jest naród w zarodku
Ducha swojego najwierniejszy Chrystusowi, naród Chrześcijański
dla narodu swojego najwyższy dokład na ziemi. Przyjął naród
przed wieki Słowo Boże, miłością ~~[illegible]~~ i celu tej Chrz
ściańskiej nie zaparł się dotąd w Duchu swoim, nici tej z Chrystusem
łączącej nie zerwał, owszem [illegible] przechował, dla tej wartości Narody
[illegible] naznaczony jest na wzór dawnego Izraela, stać się [illegible]
ści Bożej Objawionej w Słowie Bożem stać się narodem wzorem Chrześcija
nin, aby ze stanowiska tego budził Narody do przyjęcia Szkoły Chrześ
ściaństwa, budził przykładem, własny prawa Chrystusowego, poznanej
w Szkole twojej, budził życiem swoim Chrześcijańskiem pragnienia
i pobłażaniem, stawiąc Narodom Słowo Boże spełniające się, praktykie
jące się, żyjące przez siebie. A kiedy naród ten budowy do dalszej

[illegible] postępu, do podnoszenia się z przyjętej posady, nie przyjął [illegible]
[illegible] tej ofiary potrzebnej dla [illegible] w człowieku i w życiu swoim [illegible]
[illegible] Ducha Chrześcijaństwa [illegible] [illegible], kiedy i Naród ten [illegible]
[illegible] się w postępie, kiedy nie postępując od [illegible] został, dla
[illegible] tejże samej [illegible] dla tegoż samego [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] się [illegible] Naródem [illegible], przez [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] i [illegible] Bożych, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aby, opłaciwszy dług swój Bogu do ostatniego [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], i [illegible] w [illegible] [illegible] na stanowisko [illegible]
[illegible] to się) –
[illegible] Miłosierdziu Bożemu, które [illegible] z [illegible] [illegible] się na [illegible],
[illegible] tą [illegible] Ducha siostry naszej, że Duch ten, który [illegible]
[illegible] [illegible] się dokładnie [illegible] ziemskiej, przed granicami [illegible]
[illegible] najwyższej Chrześcijańskiej, a tylko [illegible], exaltacya [illegible]
[illegible] [illegible] granice te i jako gdzie tamo [illegible], że Duch ten [illegible]
[illegible] będzie z pomocy, którą sprawa [illegible] niesie, ułatwiając [illegible]
[illegible] [illegible] przejście granice tych. Ufam że siostra nasza znajdzie w
[illegible] wyższej stałe mieszkanie dla Ducha swojego, znajdzie [illegible]
[illegible] [illegible] na ziemi, znajdzie [illegible] [illegible] [illegible] tam gdzie
[illegible] [illegible] wszystko [illegible] dla [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] o Twórca i [illegible] Jego, a co stworzenia i [illegible] jego, z których
[illegible] idą do niego, zobaczy że dla [illegible] i sądów tych, dla
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] którą [illegible] przyjął dla [illegible]
[illegible] [illegible] na którym Naród [illegible] [illegible], do [illegible] Boga
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] niewoli, która [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] na drogę [illegible], tak zawsze
[illegible] najwyższej sprawiedliwości Niebieskiej w najniższej niesprawiedliwości ziem
[illegible] od której żadne [illegible], żadna siła ziemska [illegible] przez
[illegible] [illegible] a Bóg sam tylko broni, usuwając [illegible] [illegible]

siły, które dopuszczone przez Siebie z dopuszczenia dla [illegible] do
późniejszej chwili [illegible] dla przyjętego rachunku dalszego [illegible]
[illegible] tego swojego i przyjęli i z łaską [illegible] sobie operacye
by [illegible] powiedzenia byli do przyjęcia dzieła. [illegible]
skiego, które opuścili i przestawamy, które to zawiesili [illegible]
[illegible] operacya pod prawem siły, na operacyę pod
[illegible] Bożym pod prawem miłości i łaski. Jak
jaśniej obaczy że wszystko co człowiek na polu ziemskiem zgromadził, że
[illegible], wiedza sama rzeczy ziemskich i nawet niebieskich, jest [illegible]
siły Chrześcijańskiej, którą [illegible], oświecie, ofiarze i łasce. Że wszystkie
ca te rzeczy [illegible], jest niczem, jest [illegible] samą, na którą [illegible]
[illegible] dany na wzniesienie krzyża podanego przez Chrystusa i [illegible]
nienie się tego krzyża słowa Bożego, zobaczy że wszelki trud dla nauki
wiary samej, podobny jest do trudu owego podróżnego, który w [illegible]
swoiej, niemogąc ruszyć się z miejsca, myśli się nie nas a [illegible]
bez do nabycia siły ~~[illegible] dla podróży~~ podróżnej ale nad poznaniem wszystkich
dróg całego świata, zobaczy że ten, kto całe życie poświęcając dla wiedzy
wiary, z wielkim trudem wyzwolonego ducha swojego, zagłębiał się, zasięgał
się, przebiegał duchem przestrzenie Nieba i ziemi, wiele tam widział [illegible]
że ten nieuczynił żadnego postępu Chrześcijańskiego, nie przyjął najmniejszej
[illegible] tego jedynego Dobra, które człowiek wynosi z sobą na wieki [illegible]
swoiej, że zmarnowawszy skarb łaski udzielony jemu na tymczasowy postęp,
[illegible] podróżnego pozostał w podróż wiekowitą, kiedy [illegible]
stał, którego duch był wnieczalicie, którego [illegible] był w [illegible]
ziemskiego Pana swojego, który dla niego jednej niedzieli mniejszego [illegible]
[illegible] nie był, nic nie wziął a tylko westchnienie i łzy [illegible]
zanosił; ruchami temi Ducha swojego posuwał się po drodze Chrześcijańskiej
postępował, przyjął zasługę tego Dobra jedynego, które jako za pas podróżny
poniesie z sobą w podróży wiekowej. W takim świetle widać, [illegible]

mieszay, wszystkie siostra [illegible] oświecić od siebie iako zawodę wchodzić [illegible] Chrześciańskim, w zebrała dotąd na polu ziemskiem i iako prawdziwa Chrześcianka, [illegible] od ziemi, mamony, stanie w prawdzie przed Bogiem, stanie w [illegible], w przeszłości, w [illegible] Chrześciańskiey, stanie w uznaniu tey prawdy, że wszystko iey i Polski, wszystko doczesne i wieczne, iest w [illegible] Woli Bożey, Słowa Bożego, iest w Chrześciaństwie prawdziwem, w mocy [illegible], których siłą to spełnianie czyni się, iest w rachunku przed Bogiem, w rachunku, który z tey tylko ciągnie się i [illegible] iest słowo Boże. W tey wielkiey chwili, uczy się [illegible] Ducha iey, w [illegible] aby [illegible] pracować będzie dla zbawienia dla postępu ludu [illegible] i dla ratunku Oyczyzny swoiey, [illegible] iest dla Polski, a [illegible] widzieć tego Braciom, których Bóg postawi na straże iey, [illegible] się z [illegible] [illegible], za [illegible] [illegible] prawdzie Chrześciańskiey, Braci Tułaczów, sługi sprawy Bożey z [illegible] tęskniącymi na wszystkiey ziemi [illegible] sprawę Bożą [illegible] razem iest sprawą Oyczyzny ich, tak siostra ta [illegible] w [illegible] straty te, które Polska ponosi dla niepoznania [illegible] i niezapomi[illegible] sprawy Bożey, która lubo iest sprawą [illegible] ludzkiego, więcey iednak [illegible] iest sprawą Polski niż innych narodów. —

[illegible] Bóg w miłosierdziu swoim [illegible] w Polsce i [illegible] wszystkich [illegible] tey sprawy, aby [illegible] się o sprawie i połączywszy się z Bra[illegible] sługami iey, światło i ~~wspólnie~~ to przenieśli do Polski [illegible] te [illegible] [illegible] wyobrażenie o sprawie i [illegible] ze [illegible] sługami iey przeniosły do Polski, [illegible] liczba do [illegible] [illegible] swoiego. —

Błagam Tobie Bracie abyś w dalszey usłudze Twoiey dla siostry [illegible] się na [illegible] czas do przeciągania uczynionego iuż do [illegible] Chrześciaństwo, aby zaś [illegible] Twoia [illegible] wyżey była, racz [illegible] zawsze przedewszystkiem [illegible] Chrześciańsk[illegible], [illegible] iest [illegible]

łączył się z ziemią w [illegible], które [illegible] i [illegible]
[illegible], wiązał się w jedno ze ruchu miłości i [illegible] na [illegible]
[illegible], [illegible] gię, za [illegible] Chrys. tak dla [illegible]
nia ich przez siebie samych, jako i na przekazanie ich [illegible]
społeczne przez nich żyte na Ziemi Polskiej. Jeden ruch Chrześcijański
w [illegible] łączący się, łączy w Chrystusie, stanowi jedność Chrześcijańską
[illegible] za [illegible] albo [illegible] zgromadzeni w imię moje tamem
w pośrodku ich jest [illegible]. Tworzone też Braterstwo Chrześcijańskie
[illegible] utrzymuje się [illegible] Bożą do tego życia i [illegible]
się z [illegible] [illegible] [illegible] przez wieki przyszłej [illegible]
[illegible]. [illegible] drugi zarodek tego życia [illegible] życiu [illegible]
go stanie [illegible], w którem dźwiga się przez wieki [illegible]
[illegible], [illegible] która na tem świecie [illegible] [illegible]
[illegible] rodzina Chrześcijańska z bliźnim [illegible] to dobro a [illegible]
dobra tego drugie życie przepędzone razem w miłości, która była [illegible]
[illegible], w społce która była w ziemi samej, w pokoju i zgodzie,
[illegible] była tolerancya i [illegible] na prawdziwe dobro [illegible]
Człowiek był blisko człowieka, a [illegible] się z człowiekiem
a Duchy ich były daleko od siebie, z tąd w tymże [illegible]
[illegible] było za życia, znalazły się po śmierci — [illegible]
[illegible] o Chrystusie: [illegible] prawdę Chrystusa, [illegible]
[illegible] ich do życia, do czynu, [illegible] kiedy będziesz mieć [illegible],
[illegible] i [illegible], [illegible] na [illegible], zastosowanej do [illegible]
[illegible], które [illegible] Polka w teraźniejszym [illegible]
[illegible], [illegible] w [illegible] Ojczyzny swojej. [illegible]
[illegible] Ojczyzny [illegible], który jest [illegible]
[illegible], obraża Boga, zdradza Ojczyznę swoją, [illegible]
na przód, aby siostra stała się prawdziwą Chrześcijanką, służyć Jej [illegible]
tem będziesz, aby stała się prawdziwą Polką, prawdziwą sługą Ojczyzny do

~~które jako Polka w teraźniejszym niezwyczajnym położeniu Polski po-
trzebną jest złożyć w ofierze dla Ojczyzny swojej. Polak, który nie ratuje dziś
dla Ojczyzny czynem, który jest naznaczony jemu i który jest w mocy jego otrza-
ża Boga, zdradza Ojczyznę swoją. Też usiłuj naprzód, aby siostra
stała się prawdziwą Chrześcijanką, i tylko tej potem będziesz aby się stała
prawdziwą Polką, prawdziwą sługą Ojczyzny swojej –~~

pośpieszymy w ofierze naszej dla Polski powinnościami naszymi. Należy uka-
zawszy li Braciom czyny zewnętrzne dla Ojczyzny, niewskazawszy wprzód czy-
nu ich wewnętrznego, co uczynić powinni dla Boga i dla siebie samych,
gdybyśmy byli tylko środkiem na drodze grzechu ich, na szkodę ich we-
wnętrzną i zewnętrzną. Powinnością jest Polaka zwyciężyć w sobie grzech
dawny, zapędzania się za czynami zewnętrznemi, z zaniedbaniem czy-
nu wewnętrznego, powinnością jest poznać i złożyć Bogu czyn wewnę-
trzny na teraz naznaczony, tym czynem rozpocząć dzieło odrodzenia
się i życia, ~~tym~~ czynem spełnić w całej rozciągłości, to główne
prawo Chrześcijaństwa od Boga wszystko poczynać. Aby Polak z rąk
Boga otrzymał ziemię naznaczoną sobie, powinien na czas zaniechać
czyny swoje ziemskie zewnętrzne a zająć się wyłącznie czynem swo-
im wewnętrznym. Po czynie wewnętrznym czynić Polaka, tak to przyjdą
czyny zewnętrzne, czyny człowieka, tak dla odzyskania Polski i postan-
owienia jej według Myśli Bożej, jako też i dla ustanowienia w niej życia,
czynów Chrześcijańskich, naznaczonych Polakom dla tryumfu Chrystu-
sowego, dla rozszerzenia się na ziemi Polskiej Królestwa Chrystusowego.

Czyn wewnętrzny od człowieka zależy, spełnia go człowiek przed
Bogiem przez pomoc łaski Bożej, czyny zewnętrzne są w ręku Bo-
żych i inaczej niż człowiek wyobraża, od człowieka zależy, są one na-
stępstwem czynu wewnętrznego. Bóg mocą swoją wyprowadza je
na ziemię. Bóg czyni przez człowieka jako przez narzędzie swoje, wymaga
jego pokory, ufności i powolności na kierunek swój, wymaga miłości i [illegible]
do

ki w kierunku swoim. Taka jest niezależność Ducha uwięzionego [illegible]
le, że najdrobniejszy czyn zewnętrzny dobry lub zły, staje się niemożliwym dla
tego samego człowieka, bez pomocy Ducha wyższego lub niższego, bez po[illegible]
cy sił Nieba Ziemi lub Piekła. Zasługa lub wina człowieka idąca
czynem jego zewnętrznym, zależy na tem jedynie, gdzie człowiek w[illegible]
nie swoim wewnętrznym, zwrócił Ducha swojego, z kim się zespolił, [illegible]
pomoc dla siebie przyzwał. Historya rodzaju ludzkiego stawia [illegible]
przykłady czynów wielkich kierunkowych, dobrych i złych, czynów w[illegible]
owie od człowieka niezależnych, spełnionych siłą obcą, bez udziału
a często i bez wiedzy człowieka: stało się przez człowieka i wie[illegible]
człowiek iż się stało, ale nie obaczył człowiek iż się stało [illegible]
zewnętrzny, którego żaden niechrześcianin nie poczytuje być czynem [illegible]
czynem małym [illegible] i wartość [illegible], jest w [illegible]
[illegible] najwięcej [illegible] dla niego, jest [illegible]
błogosławieństwa Bożego, zwłaszcza [illegible] na świecie [illegible] czyn, w[illegible]
zadane jemu. [illegible] jak ciężkie do pomienienia dociski Boże [illegible]
ją na Polskę, odczuwamy Bóg od Polaka czynu wewnętrznego, a będąc [illegible]
czynu tego, niektórzy dawniej czynów jego zewnętrznych, [illegible] na [illegible]
albo człowieka w części rozumiejących się ich a to nie dla [illegible] których
[illegible], a dla cięższego [illegible], których [illegible] stają się. [illegible]
[illegible], która położył na Polskę, niepozwala aby cokolwiek [illegible]
[illegible], na posadzie fałszywej wzniosło się dla Polaka —
Co zaś rady które na wezwanie Twoje, dziś Tobie wręczam [illegible],
co do usługi twojej dla Siostry jako też co do usługi natury [illegible]
[illegible] powinność twoja dla Siostry, wypracowaną w [illegible]
z siebie, [illegible] o tem myśli, znajdziesz pomoc w tem co masz [illegible]
w sprawie Bożej, znajdziesz ją w [illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] na potrzebowanie Twoje, będę się starał [illegible]
[illegible] tyle ile mnie Bóg pozwoli wedle rachunków tych [illegible]

których usługi więcey potrzebować będziesz. Nie moje Dzieci, daię co mogę ratunku bliźniego, samo uważe iest i naturalne do oddania bliźniemu. Dla tego to ratunku, lekarz który na świecie dla jednego w chorobie jego zawszey i cięższey, ciemny iest, i czyby nie ten sam człowiek dla drugiego w chorobie jego zwyczayney. Dla tego to ratunku, jeden lekarz dobrze leczy, a [illegible] choroba pogarsza się, drugi źle leczy a choroba ta też przechodzi; to tu [illegible] Boża, dla dobrego ratunku, przestwie z krzyżem [illegible] a iako też i lekarza danego. Kto więc dzieci swoie powierzy w Bogu, do tego jedynego zwrócić [illegible] się i ufając w niem, zasługuie na czysty ratunek a Jego sprawy więcej iako narzędzie tylko, ten w ~~[illegible]~~ spólnie Chrześciańskiey ze sługą części krzyża Jego niesie, a część [illegible] krzyża swoiego dla siebie czyni. Kto zaś dzieci swoie powierzy w [illegible] ziemi lub [illegible] [illegible] tego, że w [illegible] szuka w źródle, [illegible] dla czystości ratunku [illegible], ten obciąża sługę krzyżem niezasłużonym i ten krzyż powiększony przez siebie, bezowocnym dla siebie czyni, zarzuca potem sprawie Bożey i sługom Jey, a siebie uwalnia od zarzutu [illegible]. Z tego to źródła Bracie kochany, idą zarzuty tych, którzy niechcąc pełnić sprawy Bożey, sprawy Oyczyzny świętey, niechcąc [illegible] z [illegible] Bożych Oyczyzny zaznaczoney i rozpowszechnioney im, obwiniają sprawę Bożą, że dotąd nie doprowadziła ich do Oyczyzny.

Kończąc rozmowę moią z Tobą, kochany Bracie, rozmowę któréy głównym przedmiotem iest Polska, wypada wspomnieć o [illegible], który niedawno nam odszedł. Dzień to pamiątki rodzinney, obudzenia się życia lepszego w Narodzie wybranym, pamiątki zarazem boleśney, bo tego cięż[illegible] [illegible] dopuszczenia Bożego, [illegible] przerwał i pogrążył to życie w [illegible] nieskończoney nocy; bo to życie nie połączyło się z samey prawdy Chrześciańskiey, prawdy iedyney z którey Narodowi wyzwolenie podnieść dozwolono iest w dniach Bożych. Nie tu przechodzi iuż, widzimy pierwszy krzyk dnia Bożego. O ile zwiększa [illegible] [illegible]

na Chrześcijańskiego. Polska w formie tylko, o tyle z drogi zeszła [illegible]
iż się uznaje dla Polski Chrześcijanina, Polaka w istocie. Ludzkość [illegible]
niego i [illegible] tylko gruzy, których tam wiele jest [illegible] w czasie [illegible]
tęgiej nocy, a we władzy Opatrzność Jego prawdziwa, to stanie dziś Betlejem
naznaczonego dla Polski. W dzisiejszych dniach początku epoki wyższej (
Chrześcijańskiej, epoki realizacji i życia Słowa Bożego przez człowieka, czyli Pa-
Bóg do [illegible], a my człowiek wszedł na pole Chrześcijaństwa [illegible]
a [illegible] czynił dotąd, czyli Bóg razem [illegible]; a my człowiek [illegible]
i zaczął czynić na tem polu czego nie czynił dotąd; a my [illegible]
[illegible] (którą Bóg [illegible] dalszy postęp) wyższy postęp
wyższy stopień drogi Chrześcijańskiej) poznał [illegible] Prawa wyższego
Bożego a spełniając te [illegible], aby podniósł się na ten wyższy stopień
bez [illegible], aby wszedł do tej wyższej epoki. Czyniąc to Bóg w [illegible]
[illegible], wezwała dziś więcej dla człowieka konstytucję swoją Niebieską [illegible]
ra, dał mu Słowo swoje, a dla Polaka daje Bóg konstytucję tę opartą
zasadę przymierza, które z Narodem wybranym uczynić chce, iżby [illegible]
[illegible] przez tego bytu, zasadę wolności jego wewnętrznej i zewnętrznej
Chrystus rzekł: Zbuduję kościół mój, którego bramy piekielne nie zwy-
ciężą. Tak i tej konstytucji, tego przymierza, którego celem jest [illegible]
[illegible] się na Ziemi Polskiej kościoła, rozszerzenie się Królestwa
Chrystusowego, żadna moc ziemska zatrzymać nie zdoła, a tylko sama [illegible]
wola, sam opór Narodu dla Woli Bożej zatrzymać może. W czasie [illegible]
[illegible] dla Polski, wzywamy Bracia [illegible] naszych Polaka, [illegible]
[illegible] się więcej na ciężkie poruszenie, oddalające dopuszczenie [illegible]
[illegible], a do spełnienia Woli swej doprowadzające, dopomógł Polakowi każdemu
ją poznać i przyjąć tę konstytucję, to przymierze, przyjąć tak jako przez
wieki przyjął Polak słowo Boże, miłością, czuciem, sercem czystem [illegible]
dziecięcym, nie ziemią, rozumem, ziemną rozwagą i sądem, a w to dotrwaniu
Narodu w wierności jego dla słowa Bożego, do trwania tradycyjnego Pola[illegible]

...ko i początku samego, obaliło zewnętrzny złego cierpiącego Króle-
stwo Swoje, a co na Ziemi Polskiey Królestwo Chrystusowe zaświtu-
je polega i Chwałę i Kościół sobie. Dla podpomożenia Wam ko-
chani Bracia, w tey modlitwie naszey, przesyłam Wam obraz Najśw. Pan-
ny Częstochowskiey, który dziś właśnie w samą porę otrzymuję z
Polski. –
Bracie ~~[illegible]~~ Późno zaczynający służyć na tey służ-
bie tem doboru, także, że to korzystając z każdey sposobności zdziałania
... Cóż ... usługi mojey, zastanawiałem się w czasie [illegible]
często w sercach nad tem co się tyczy Chrześcianstwa i Polski, co się
tyczy obowiązków swoich dla Boga i dla Bliźniego, a tak spełniając powinności
służby Chrystusowego, uczyniłem w powinności Pisarza świata tego. Chrze-
ścianstwo i Polska, są to dwa przedmioty najwyższe, nierozdzielne i
[illegible] dla Polaka, iest to siła zbawiająca i przedmiot, który Bóg
podaje do zbawienia, iest to wola Boża i [illegible], ~~które~~ Bóg [illegible]
aby na tem polu Wola Jego spełnioną była. Chrześcianstwo i Pol-
ska niech będą iedynym przedmiotem zajmującym nas w każdey myśli,
w każdem czynie, w każdem zetknięciu się razem, w każdey rozmo-
wie brata z bratem. W tym czasie w którym kreśli się na wieki przy-
szły kierunek dla Chrześcianstwa i dla Polski, zajęcie duszy czemkol-
wiek bądź innem iest grzechem przeciwko Bogu, przeciwko Ojczyźnie,
iest grzechem [illegible] przeciwko Duchowi w łonie [illegible], jako Duchow-
[illegible] przeszłości zważając wszystkie następstwa grzechu tego, będzie umie-
iał uczynić w położeniu trudnieyszem czy dziś człowiek w poło-
żeniu tak [illegible] a to [illegible] uczynić niepodobnie(?). Kiedy dom pali
się, wszyscy natychmiast się zajmują ratunkiem domu — nikt tam
nie myśli i nie mówi o czem innem, a ta rzecz ziemska o ile mniey
ważny(?) iest od tey rzeczy niebieskiey i ziemskiey zarazem, którą dziś
Polak ratować powinien, w śród ~~[illegible]~~ wielkiey [illegible] złego [illegible].

iwnego się, niż Polska nie przyjęła co naznaczono iest dla niej Miłosierdziu Bożemu.—

Pełen iestem nadziei że znajdę wzajemne Twoje kochany Bracie w tem uczuciu, co w tych dwóch przedmiotach modlitwą [illegible] ku onemu, żyiąca i szczęśliwa się przez Ciebie z serca do serca [illegible], że z tymże samym a potem, z którym nałomać [illegible] [illegible] bronią ziemską, natenczas [illegible] będzie bronią Chrześciańską, [illegible] [illegible] też będzie bronią Chrześciańską i ziemską zarazem, [illegible] to będzie to wola Boża, aby skruszone były pęta Polski [illegible] samegoż Polaka nie przez inne siły, którymi [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] się sama świeci.—

Pełen tych nadziei proszę Boga o Błogosławieństwo dla [illegible] kochany Bracie w dążeniu Twoim serdeczniejszym Chrześciańskim i Polskim i serdeczne moie uściśnienie przesyłam Tobie iako Twój życzliwy Brat i wierny Sługa (Wszystko)

Notatka Towiańskiego z 30 [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] która wprowadza się do życia publicznego Chorągiew Chrystusowa [illegible] [illegible] się na polu polityczném głęboko pogaństwo panowało dotąd, [illegible] przestrzegał ten Chrystusa na tem polu zakonu. [illegible] Polacy [illegible] wszyscy [illegible] z chorągwią wśród burzy, która ta chorągiew sprawiedliwie [illegible], o tyle [illegible] [illegible] [illegible], prosta [illegible] [illegible] tę chorągiew [illegible] aby przyjętą była z rąk Bożych. Strata Chrystusa [illegible] czego [illegible] do tej [illegible] [illegible] [illegible] na polu publicznem pogaństwem dotąd, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]....

Dlatego rzecz [illegible] z kościołów i [illegible] [illegible] na tem polu, bo [illegible] [illegible] Ducha, [illegible] dość [illegible] w Duchu rzecz [illegible] i nosić, [illegible] [illegible] stanąć widomie na polu ziemskiem, na polu ojczyzny, [illegible] [illegible] tej krainy [illegible], a trzeba aby kiedy Miłosierdzie Boże [illegible] [illegible] [illegible], aby i w nas znalazło się [illegible] od [illegible] temu [illegible], aby [illegible] [illegible] Organa swoie na ziemi. [illegible] się że to trudno a iednak iest to [illegible]

[illegible] tylko wtedy, gdy wszystkie prawdy właściwe temu jako [illegible]
prawdy z których wiele w piśmie jest umieszczonych, aby nosić życie w Duchu.
[illegible] się [illegible], wypić wolę ich, realizować je lub [illegible] nosić być gotowym do
[illegible], być ciągiem w tej pracy, w tej ofierze; z tych prawd jako i wszystko.
[illegible] Każda taka prawda reprezentuje cząstkę
[illegible] każdego [illegible] się [illegible] stopniu [illegible] dążenia. Ale trudy
[illegible] wysiłki ciała ale ten trud, to wysiłek Ducha [illegible]
[illegible] jako ofiara [illegible] Bogu [illegible] Chrystusowi. Jest to rzecz konieczna,
[illegible] w danej chwili może wyjść za taki organ
[illegible] przez Niego. Na czele [illegible] się do tego, [illegible]
[illegible] w jednym [illegible] to rzecz człowieka Organem [illegible]
[illegible] Górny [illegible] spełniona, to pismo byłoby [illegible]
[illegible] i nie byłoby temu [illegible] na ziemi. Przed
[illegible] stałby [illegible], ale [illegible] o ziemię [illegible], rzecz najważniejsza,
[illegible] jest [illegible] w prawdzie [illegible] Królestwem Bożym na ziemi, [illegible]
[illegible] z [illegible].
[illegible] najważniejsze [illegible]
[illegible] nie mogę [illegible] do [illegible],
[illegible] będzie [illegible], to [illegible] najwyższą [illegible]
[illegible] gdy może [illegible] na to, [illegible]
[illegible], a my [illegible] nie, [illegible] się teraz, [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] wykonana [illegible] teraz [illegible]
[illegible] a tym czasem [illegible]
[illegible], to [illegible] do [illegible] najważniejszej i ustanowionej [illegible]
dotowaliśmy tylko [illegible]
[illegible] to [illegible] najwyższa zdrada. [illegible] Chrystusa
[illegible] jest, swoją pracą, wiarą na tem [illegible] złożyć, [illegible]
[illegible] wielkiej [illegible] Chrystusa, [illegible], uczenia się
[illegible] przez wieki [illegible], że to zdrada Chrystusa w każdym [illegible]

na skrawku ziemi, choć nie jednemu z nas przez wiele dni w[...]
to się tak wydaje do dziś i [illegible] jedyny interes i w[...]
wewnętrznej [illegible], najpiękniejszą ofiarę za [illegible]. Stąd to i[...]
gdy powtarza się w sprawie [illegible] [illegible], [illegible]
od rana do wieczora niezmiernie [illegible] łączy być [illegible]
w ciągłym czuwaniu [illegible] się, większej trwałości ofiary,
[illegible] w gotowości do czynu . . . .
Aby to się stało a Bóg [illegible], to trzeba raz na zawsze już sam[o]
wyższe [illegible] ofiarę, była [illegible] dokonaną. Od tego zależy
[illegible], za czyj kapłaństwo Boże. Zniecie to bracia. Że dzi[ś]
jesteście i 500,000 wojska [illegible] kapłaństwa Bożego, to tę siłę
zna pokój, ale taki się wewnętrznej z Myślą Bożą na punkt
zwrotny [illegible], kiedy już nic nie może pokój —
W Planie Boga zapisano kto z [illegible] musi być w tej
chwili — idzie to z gatunku, z wieku Ducha, z [illegible] jego. My[...]
jakom będą tylko zacząć się z tem [illegible] — ale tą chwilę
[illegible] stanowią, gdy z [illegible] [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], nieustanną swoją krwią ciężka odpowiedź, jest to jak p[...]
(gdzie posady [illegible])
~~[illegible]~~ kamieni węgielnych usuwał się.
Człowiek ziemski może zapytać: co tam Polsce po tem że ja tak o[...]
~~[illegible]~~ [illegible] w Duchu moim? Dziś to dla nas jasno, wiemy już o T[...]
Tej Ducha, co to wspólna wiedzie w jednym, może Myśl Bożej; wi[...]
nie nam już w tem na dawnej drodze... Wszak nic na wojn[ie]
[illegible], [illegible], w tem nie ma żadnej siły. Kiedy Myśl Boża
[illegible] niebieskie oddane są dla [illegible] tej Myśli, wtenczas
jedno słowo proste wiele robi, na potęgę tak jak na ziemi [illegible]
Cesarski, bo Cesarz słowa swoje popiera wojskiem — Słowa, papier
nic, ale 100,000 wojska do tego przywiązane to stanowi wagę. —
Zdziwi się kiedyś człowiek, kiedy się opatrzy w jakich był ciemnoś[ciach]

i wierzyłby się nawet aż kiedy już stanie w ~~pierwszym~~ pewnym stopniu światłości.
Dziś człowiek podobny do oczarowanego, który nie zna swojego stanu, wyjdzie po-
tem na zdrowe powietrze i odetchnie, wtenczas pozna w jakiem był oczarowaniu.
Bóg, potęga Boża cóż może być naturalniejszego? a jednak komuż to
na myśl przyjdzie na ziemi zapytać się siebie, z ani sobie sprawę z tego
czy ja to z Bogiem robię czy bez Boga, pod czyją opieką stoję, kto
mnie prowadzi, czyja ich ręka, dobrego lub złego? Tylko czasem jak mówią
ktoś tak: że kiedy niema łaski Bożej, to człowiek nic nie zrobi, albo
...... tylko na szkodę..... te rzeczy tak jasnych tak naturalnych
z dotąd człowieczych nieuznanie.
Wiele zrobiono w naukach, sztukach, wynalazkach o....... wiele to się ....
..... należy je rzucić jako środki, ... nie ..... tam
.... a ..... maneken, słoma, czy to
.... człowieka. –
....., czas dla każdego pora rzucić się do tej powinności, ale która ......
......., bo ...... czas ..... się w usposobieniu ducha, to
nie będzie doskonałem – w położeniu naszem klasztornem i zdrada jest nie
.........., nie poruszać ducha w chwilach stanowczych, kierunkowych, z ..
..... tej zasady, ... w ...., ..., ...
.... jak ów żołnierz ..., który by .... się ..
powinności, ... się. ... . to rzecz do grun-
tu i .... kiedy Bóg .... do ...... ofiary ...
..... poruszył ducha, ... przez ciało i ...., by ......
.. .. ofiary, ...,
... . Bogu i Ojczyźnie. –
.... jest w ewangelii, nie o to troszczył się co mówić, ale starać
się o królestwo Boże, to jest aby być wygnanem ...... Bo jeśli Bóg ......
rządzi, ... gdzie chodzi o los jednego ...., ... każdy z ... to
.... tego ...., ... aby gdzie idzie o los narodu

o [illegible] [illegible], [illegible] tam [illegible], w myśl Boską mogą być [illegible]
[illegible]. To być niemoże—wiemy iż [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w jednej chwili różnemi [illegible] może [illegible] [illegible] [illegible]
niezależnego—
Trzeba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] że tylko siła Krzyża [illegible]
[illegible] [illegible], a tak [illegible], [illegible] [illegible] się [illegible] się [illegible] wszystko [illegible]
[illegible] człowiek czyni tylko z siebie co może, a czym zewnętrznym [illegible] [illegible]
[illegible], tym czynem Bóg sam kieruje. Być więc [illegible], budzić się, [illegible]
~~się, [illegible] wszystko z siebie. Człowiek czyni tylko z siebie co może~~, a czym [illegible]
[illegible] ~~[illegible] [illegible] [illegible] niego, tym czynem Bóg sam kieruje~~. a tak będąc [illegible]
[illegible] [illegible], czym sam zewnętrznym Bogu zostawić! Któż [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] jaki jest rachunek tego do kogo mówi, [illegible] [illegible]
że go rozwiązać. Łaska [illegible] człowiekowi to [illegible] [illegible], a [illegible]
[illegible] [illegible] nie może [illegible] tam wiele czynić, bo gdzie to słowo [illegible]
[illegible] tam [illegible] duch, który je podał, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] się z przyjmującym i w nim [illegible]—
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] człowieka, kiedy człowiek w warunkach [illegible]
[illegible], kiedy w myśl Boską [illegible] się [illegible] łaski, jakaż to [illegible] być [illegible]
[illegible] to [illegible] [illegible] i siła człowieka. [illegible] może być większe [illegible] [illegible] Bóg
[illegible] [illegible] kierunek, jak [illegible] [illegible] [illegible] z nie [illegible] [illegible] najmniejszej [illegible] [illegible]
[illegible] w [illegible].—
Wszystko tedy zależy od [illegible] człowieka; jak w [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nad [illegible] chorego i już wiadomo co to za chory, jak ma być kierowany, [illegible]
do tego wszystkiego [illegible] [illegible], tak i tam w górze jest ta karta dla każdego, a [illegible]
[illegible], [illegible] słowa [illegible] i [illegible] potrzą na tę kartkę, na ten rachunek [illegible]
i [illegible] się tego, a rachunek ten ciągnie się z woli Bożej, [illegible] Bożej, że [illegible]
tej woli, [illegible] spełniania tego. [illegible] za zaślepienie człowieka do [illegible]
źródeł [illegible] się, a [illegible] źródło szczęścia i nieszczęścia swojego [illegible] Boga,
Sprawa [illegible] z tego zaślepienia, z tego [illegible] [illegible] się, [illegible] człowiecze [illegible]

...wodó Ducha przyjmuje trzeźwość w Duchu Swoim ....
...tych takich, którzy nawet w Duchu tego nie mają dla których to raczej całkiem
nowe, i to nie tacy to czynią sprawę, czynią ją i tylko, którzy to w Duchu
swoim mają, dla których to nie jest nowe....
...czas kiedy sprawa Polski była bardzo zagrożona, a to gdy było podobieństwo
...Chrystusa stanęło samo przed ziemstwą... [illegible] naprzód za
...o Chrystusa [illegible] nie w myśl Bożą [illegible] wrotce by się najprzód.
...[illegible] trudno [illegible] w [illegible] pozostać wiarę że Chrystusa i Boga były [illegible]
...[illegible] kiedy stanęła ~~sama~~ siłą ziemską.
...Mam [illegible] w Bogu że inny jeszcze zobaczymy [illegible], ale to [illegible]
...mogą mówić że Chrystusa tak [illegible] że i najniewierniejszy [illegible] : Boży
...[illegible] to znak.
...Polska [illegible] zawiązanie widok bardzo smutny, widok zachwiania się nie[illegible]
...[illegible], targania się... [illegible] się na spekulacye, zażąmy etc.... Jednakże jest to
...[illegible] widok [illegible], a to znacz, że inne drogi zostały przecięte a nim
...trafi na nową drogę, musi być w niepewności, targać się, męczyć się; [illegible]
...[illegible] jest się spokojności [illegible] na starej swojej drodze. tę
...bardzo trudno wejść na nową.
...Bóg to czyni dla myśli twojej, doprowadza człowieka do tego stanu że się
...[illegible] i [illegible] --- [illegible] tej Rosyi ten czas przyszedł. Bóg [illegible] gdy [illegible]
...[illegible], [illegible] jest [illegible] nowy drogę i [illegible]
...[illegible] podniesienia. Często podający sam nie wie dla czego mu [illegible]. Często
...[illegible] przyjmuje drogę podaną nie znając nawet jej wartości, przyjmuje
...nie dla tego że ją [illegible], [illegible], ale że innej nie ma. Tak tylko [illegible]
...[illegible] to widząc [illegible] podający, [illegible] to [illegible] i [illegible] się za tego [illegible]
...[illegible]............
...Pierwszy ciałem to jest człowieka że tak wiele jemu trzeba [illegible] pokazać że
...Bóg [illegible]. [illegible] tylko [illegible] życia tego. i
...nie [illegible] wszystkiego co Boga [illegible] łatwo i [illegible] się w tem...

....Sliczne się nadewszystko w ciężkiej chwili pow. Chrześcijański pismo, tego nawet
rzony wedyt, że siła nasza jest tylko w Bogu i [illegible] najmniej
oza miara tam pogańskiego wzmięszała się, jeśliby samo dno Chrześcijaństwa
[illegible] pogańskim nie wolczyła, który nie pojmie walki naszej, niechcie [illegible]
[illegible] tylko toczy się [illegible] z [illegible], który [illegible]
w ważniejszych częściach urodowy zamiast użycia [illegible] pod
prawo się także danie oddać prasku, budowa obala się. Jeżeli to [illegible]
wychodził aż nas co naznaczone i w Bogu naznaczonym, w [illegible] tylko [illegible]
to [illegible] nasze jako dzieło Swoje. —
Pamiętać powinniśmy, że wśród ożywin naszych stoi na przodzie [illegible]
która przyoblekamy prawdę a potem stoi prawda sama, [illegible]
[illegible] w ziemi oblekającej prawdę może, prawda niedająć do duszy
żywego. [illegible] prawa ziemi, którym Chrześcijanin ulegać obowiązany jest
stąd szanować powinniśmy formy zwyczajne, przyjęte zwyczajowe
formy do których żadne [illegible] nie przywiązuje się, [illegible]
do Łaski i Wielmożny i Mości Dobrodzieju, a [illegible]
czytać do [illegible] w ziemi [illegible] do [illegible] taki ktoś w
[illegible] tym nie przyjmuje Własienie, że wiele widzę, że wiele zważa
że [illegible] czyniąc [illegible] — formy zwierzchny tylko potrzebne na pół
[illegible] Chrześcijańskiego, a Chrześcijanin czerpać prawdę, i [illegible]
dzienia różnicami przez wzrost jego, nie tylko w prawo, ale [illegible]
dopuszczać się fałszu w tych formach nieznaczących takim sposobem
[illegible] w ziemi przez formy ziemskie nie z siebie nieznaczące
tworzy tryfim [illegible] bliźniego i tam istoty powinności naszej
kto nie [illegible] ziemi bliźniego trafia do Ducha jego, tam [illegible]
[illegible] w [illegible] Wszechmocnej......

Nocy 1go Czerwca 1857 r. spisane przez brata ~~[illegible]~~

W piśmie do Cesarza Aleksandra złożony został główny [illegible] sprawy [illegible] która
się teraz [illegible] daje się poznać w potrzebie Sprawa sama, [illegible]

…owocu, skutku; przedstawia się przez samą przyczynę. W początku kiedy
…pierwszy raz intencja Dzieła Bożego objawiła się wśród ciemnoty świata, zła wo-
…la wołała, że ta intencja jest ciemnością a nie przyszła jest światłością, jest
…dzieniem szatana; kiedy słońce Dzieła Bożego wznosiło się złe ziemi, ponowi…
…wzrosło się kosztowne światłe tej woli — teraz kiedy podnie się człowiekowi
…sprawa Boża, kiedy podnie się do poziomu i uczuwanie Boże wiszące
…wielka dla Dzieła ale i dla człowieka, dla zmysłów jego, kiedy podnie się to
…po sprawdzeniu … przez siebie, kiedy to życie na ziemi przez przeży-
…przez spełnienie, jest to słowie pożyteczne … prze-
…dla człowieka czy tego … niewątpliwie ciemnością a ciemności
…wszystkie świetlaste.

Z tego tylko poznać możemy że Sprawa Boża weszła w nowy przegląd swój. Z małych przyczyn wielkie skutki; powstanie z tego na Ukra… Mszczonowskiej i kapłaństwo X. Edwarda stanie się dla sług Sprawy okazją uznania tego co było w zakryciu, co w Sprawie Bożej czyniło się dotąd, kiedy jako sługa czyny swoje i tryumfował z wiele, Prawda Boża w zakryciu tryumfując czyny swoje, cierpliwie zrosiła tryumf z tego swoje … uporządkowanie. Wielkie jest Miłosierdzie Boże dla człowieka, kiedy przyniosło jest … Prawda … swój w obrazie twoim wydała; nie tylko ufać ale wiedzy powinniśmy, że też Miłosierdzie wesprze ten czyn sług Sprawy swojej.

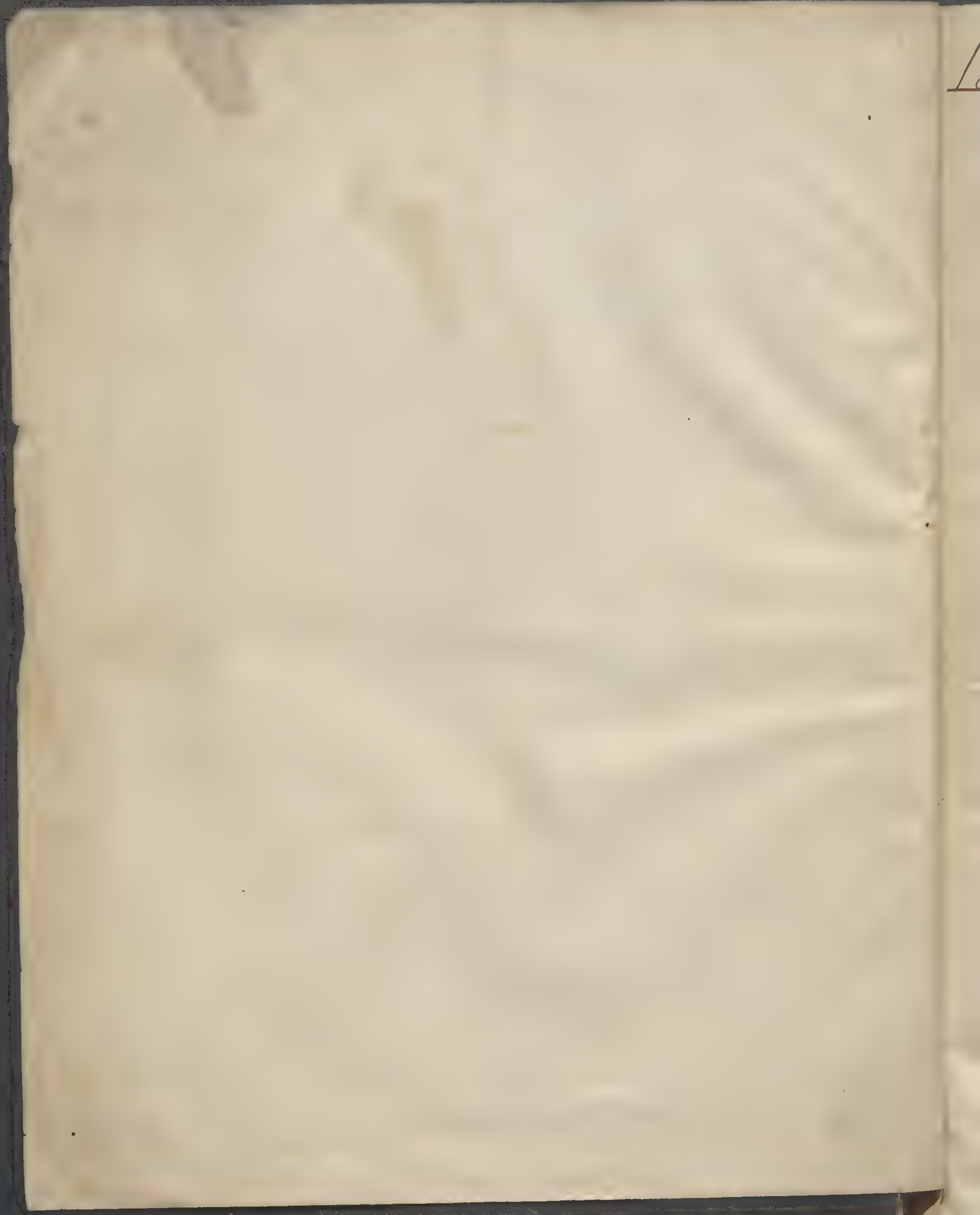
Aby to stało się, co sługi Sprawy czynić ze strony naszej powinniśmy? Niech ten czyn raz stanie się jako i wszystkie czyny nasze najwyższe i najmniejsze będzie wzorem czynienia Mszczonowskiego, będzie owocem Chrześcijaństwa … tego, to jest miłości i ofiary naszej. Kiedy według ruchu wewnętrznego, który człowieka wyda dla tej rzeczy Bożej przedstawionej …, pójść może na chwilę i szczęście człowieka na to życie i na wieki nawet tego przyjęło, iż… wielka jest powinność miłości naszej abyśmy naszemu Bliźniemu nie utrudnili a ile w mocy naszej dopomogli jemu. Utrudnilibyśmy najwięcej

działaią nie na Ducha ale na człowieka, na rozum lub na żądze
tego. Kiedy łaska Boża porusza Ducha, daie natychmiast wewnętrzną
słodycz ochotę do czynienia, inna więc iest kwestya dla bliźniego
do wyższe usposobienie iego idzie na rzeczy ziemskie, na drobn
na podobieństwa, na niecierpliwości że tylko zdarzyć powinny wzbudzi
wzięty, odczuwanie, uprzeżenie etc. w miłości, pokorze i bojaźni Bożej
że prawdy uważane są te słowa same bez nas [illegible] tułaczą
dzi — przez tey potęgi Bożey, co iest wzmacnianie złe, działanie
że człowieka naszego? — Ktoś skrzywdzony z zewnętrz siedząc w ciemności
na siebie zawczasu tego, za bez tego, w tem bliźni wnosi pochodnią i
ca lub przytyka się, skrzywdzony wznosi się że ciemny iest, ile wielkie
bliźni utrzyma pochodnię, przyjaciela człowieka swoiego, ukazywać trzeba
i [illegible], brata, tem też drażni, wyrzuca złość tego, a natenczas
że przyjdzie do tego, że ten skrzywdzony zrazu [illegible] pochodni ciemności
a sam [illegible] iasności światłością i w czasie tłumaczył się będzie
przed Sądem Bożym że Duch iego iak zasępiony złości [illegible] bliźni
zaciemiony, oczyszczości widzieć nie mógł. Ten przykład ukazuie wielki
co to iest wnieść zwodzie do rzeczy Bożey, ukazać może ~~iaka~~ jakaś iest wyż
stanowiska na którem Sługi Chrystusa stoią w pokorze, w zaparciu
siebie, wznoszą tylko pochodnią prawdy niebieskiey, z tą, tracą [illegible]
się, a ta pochodnia prawdy potęgą Bożą rozświeca ciemności i [illegible]
świata. Chrystus wznosi pochodnię Słowa Bożego i przez wieki prawd
tey pochodni wspieraną potęgą Bożą zmniejszaią ciemności aż [illegible]
w którym zniknią ciemności wszelkie, przyjdzie na ziemię Królestwo
Boże; i w niem będzie iedna owczarnia i ieden pasterz. —
Wszystko zależy od tonu w którym pismo nasze ułożymy się i w którym kiedy
pismo działać zaczynie, my sami utrzymywać się będziemy. Tysiące tonów
rozumienia się człowieczi, tysiące promieni rozkładają się koło człowieka
a każdy ton i promień który człowiek przyjmuie, zdaie się być prawdą

jedynym, a jednak wśród tego mnóstwa tonów, promieni, jest jeden
tylko istotnie prawdziwy, naznaczony, który tylko Łaska Boża w całe
prawa i bezwzględnie[?] wspierać może. W każdej czynności wszystko od
tego zależy aby człowiek przyjął ton, promień właściwy, a cóż to mówić
o tej czynności człowieka, w której kierunek dla ludzkości zakreśla
się. Stąd ważne jest pytanie: w czym stały sprawy w stanowczej chwili
jej, stanie w tonie na promieniu naznaczonym sobie, w tonie, który dzia-
łając wiadomie i niewiadomie, dopomoże wszelkiej dobrej woli a [illegible]
[illegible] i pomoże uwolnić się z złej woli. Czujemy że naznaczony jest ten
ton Sprawie Bożej, że zakreślony jest w dziejach Bożych kierunek dla
człowieka aby wszystko które zło trzyma pod [illegible] nad światem, odebrane
było z łonu, aby Chrystus Pan aby Prawda, Sprawiedliwość panować
poczęły na świecie. Jest to Sprawa Miłosierdzia Bożego, idzie tylko
o czyn człowieka o przyjęcie tej Miłosierdzia Bożego, a do tego czynu,
do tego przyjęcia pomocnik [illegible] na samo co to do pierwszego [illegible]
służby Sprawy Bożej. [illegible] to zawsze, wielkie po [illegible] zasługi, ale razem
i straszne odpowiedzialności. Bóg nam Miłosierdzia swojego [illegible] i pro-
[illegible] jest w skutku swoich, wiele zamiarów Miłosierdzia Bożego niedochodzi
do człowieka, odtrącający Miłosierdzie idą na przetrwanie się, a to Miłosierdzie
na czas dłuższy lub krótszy wstrzymuje się dla człowieka — tak stać się może
i z Sprawą Bożą, której rychły tryumf naznaczony jest w Miłosierdziu Bożem.
W tej to bitwie[?] prawdziwej woli, Sługi sprawy powołane [illegible]
w skutku tej [illegible] spełnić Słowa Chrystusa: zaprzyjcie i módlcie się.—
Wielkie to jest słowo przetarcie się, jest to operacja po któ-
rej człowiek dochodzi do pełności naznaczonej sobie [illegible] nie przyjmując [illegible]
pewnego czucia, tonu Chrześcijańskiego — kiedy miara [illegible], ludzie
na drodze miłości spełniona dla niego bez [illegible] zostaje, [illegible]
przecierać się po drodze siły samej na galerach, w kopalniach i t.d.
i tam przyjmuje [illegible] czucie ton, z którego przyjąć nie [illegible] się -

Dziś glob ziemski w [illegible] kręci się, wszystko jest [illegible]
[illegible] aby [illegible] się [illegible] przyjęcia [illegible]
[illegible], [illegible] Słowa Bożego. [illegible] woli człowieka należy [illegible] [illegible]
[illegible] się [illegible] dusze [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. To [illegible] się, [illegible]
[illegible] jest [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 63 będzie żywcem pogrzebanych [illegible] dni kilka w [illegible]
[illegible], w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z widzeniem [illegible] najlepszego, [illegible] jest [illegible]. [illegible]
[illegible] się w człowieka [illegible] [illegible] najcięższego [illegible], [illegible]
[illegible] człowiek poruszając się dla Boga, czyni więcej niż uczynił przez lata a często
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Kiedy [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] wielkości ziemskiej —
[illegible] z całej duszy mojej, niech każdy powołany sługa [illegible]
[illegible], niech [illegible] miłość, [illegible] niech będzie się ciągiem ze spokojnością
[illegible] z tej śmierci która [illegible] [illegible] [illegible], niech
[illegible] [illegible] [illegible] wewnętrzne należne Bogu i Bliźniemu, [illegible]
[illegible] lub [illegible] radości lub boleści, [illegible] Boga [illegible] [illegible] [illegible],
prawdy lub [illegible] [illegible] się [illegible] przed nim — niech nigdy nie [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] wewnętrznego, niech zawsze [illegible] [illegible] w życiu [illegible]
[illegible] [illegible] zawsze jest we [illegible] swoim Chrześciańskim w którym
[illegible] i [illegible] w [illegible]. [illegible] w domu, [illegible] sługa [illegible]
[illegible] przechodzę i tam [illegible] niesprawiedliwość [illegible] dopełnianą; [illegible]
[illegible], dopełnia [illegible] swoją w [illegible] [illegible] i boleścią, [illegible]
[illegible] przed Bogiem i przed Duchem [illegible] Bliźniego, a [illegible]
[illegible] złego, [illegible] duszę jego. [illegible] życie jest [illegible], [illegible]
miłości Boga i Bliźniego, [illegible] bo [illegible] [illegible] [illegible]

takie życie przynosi dla człowieka, iż Bóg nadgradzając sam człowiekowi za [illegible]
życie jego, pozwala jeszcze aby kolumny Drzewców, będących na jednej linii
[illegible] zwieszenia do którego człowiek miłość swoją złożył, aby te kolumny
nadgradzały, wystawiały się człowiekowi za miłość dla rodziny swojego okazaną.
Kiedyż Bóg wymaga nam [illegible] w obronie wolności ludów i Ojczyzny naszej, czego
[illegible] [illegible] [illegible] swego, cóż to że nie umyślimy bez której
miłości naszej a wystąpimy bez takiej współki z zwierzętami, których będziemy
[illegible] użyć ku pomocy naszej. Nie stworzymy historię i ofiarą naszą przyczyny
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] w tem sprawiedliwość
Boża. Kto chce otrzymać wolność z łask Bożych, niechże [illegible] [illegible] [illegible] miło
[illegible] i ofiary swojej dla wolności na każdym kroku, na którym Bóg stawia go.
[illegible] w Dreźnie [illegible] [illegible], który otrzymuje od pierwszych [illegible]
[illegible] [illegible] do traktowania i utrzymywał je, [illegible] ptaszki i na
[illegible] wypuszczał je na wolność — to prawdziwa miłość i ofiara dla wolności [illegible]
[illegible] przez prawdziwego Polaka, [illegible] [illegible] [illegible] Polaka żyjącego z nim razem
[illegible]. Rozstaję się w [illegible] szczegółami bo te szczegóły są właśnie [illegible] rozerwania się z [illegible]
tego życia, tego domu, którego dziś Bóg wymaga od [illegible] swoich [illegible] [illegible] im [illegible]
[illegible] dzieła ich. Kto tego [illegible] się [illegible], tego życia, tego domu nie ofiaruje
[illegible] tylko [illegible] sprawy naszej, może w czasie zwycięstwa na ziemi otrzymać
[illegible] [illegible] [illegible] w przyszłości [illegible], które [illegible] [illegible]. Bóg wymaga tem
tego od tych, na których [illegible] ten szczególnie ciężki dla wieku, dla [illegible]
[illegible] ich, którym [illegible] [illegible] przyjemnym w przeszłości swojej, zatrzymali się [illegible] miło
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w sobie i [illegible] go w wielkiej
sprawie Miłosierdzia Bożego.—
Stańmy dziś podobnie Prawdy Chrystusowej, [illegible] się we wszystkiem i [illegible] na niebieskiej
[illegible] a [illegible] swego. [illegible] [illegible] się dla siebie od ziemi [illegible] i od [illegible]
pomocy w Niebie, [illegible] w [illegible] miłości [illegible] w braci najniższych naszych, [illegible] czystych
woli Bożej. Nie [illegible] Bóg od nas męczeństwa ciała naszego, przyjęcie i utrzymanie [illegible]
[illegible] tem [illegible] i w [illegible] naszym, a [illegible] w tym domie spełnienie [illegible] naszych,
to jest dziś męczeństwo nasze, to [illegible] nasz, to rozpalone [illegible] nasze.

1844 Augusta 15 –

Exposition de la Ste Cause à l'Empereur Nicolas.

Sire,

Ayant présenté ma démission à Monsieur le Vice Chancelier par l'entremise de l'Ambassade de Votre Majesté Impériale et Royale à Paris, je viens par la même voie, déposer aux pieds de votre Majesté cet écrit contenant les motifs de ma conduite.

Dieu m'a fait naître sous le sceptre de Votre Majesté, et j'ai passé à son service la plus grande partie de ma vie. En remplissant fidèlement les devoirs de ma place, j'étais pur devant Dieu. Maintenant que sa Miséricorde daigne m'appeler directement à son service, j'obéis à la volonté suprême, car autrement je cesserais d'être pur devant Dieu.

Qu'il me soit permis, Sire, d'ouvrir ici mon âme. Je le dois à Dieu, je le dois à Votre Majesté.

Sire, j'ai entendu le Verbe du Seigneur! En ces jours il se développe; il se réalise. J'ai vu l'Homme destiné à être l'Organe du Verbe. Le rayon de la vérité m'a frappé de sa puissance. Sire! j'ai compris cet appel divin et je me suis consacré au service suprême! J'ai déposé mon serment à Dieu entre les mains de l'Homme son Organe!

Ayant désormais un but d'existence et d'activité nouvelles, je suis forcé d'abandonner la route que j'avais suivie jusqu'à présent, mais j'ai le sentiment de n'avoir pas manqué au serment que j'avais fait à Votre Majesté. J'ai conservé le souvenir des bienfaits dont j'ai été comblé et je n'ai cessé d'être aux ordres de Votre Majesté que pour obéir aux ordres du Seigneur.

Sire, je dépose devant Votre Majesté tout ce que j'ai appris concernant les destinées des Slaves, je lui expose cette vérité du Verbe à laquelle je me suis dévoué. Il n'y a sur la terre personne, j'ose le

soutenir; qui ait plus grand intérêt à connaître la volonté de Dieu, que Toi, ô grand Monarque !

L'idée de Dieu donné au monde dans le Verbe, a été [illegible] la terre pendant dixhuit siècles, sans être exécuté, et le Verbe n'était qu'une théorie sans pratique. Le libre arbitre de l'homme a déposé ses fruits dans les siècles. Les temps se sont accomplis. Dieu demande compte de l'exécution des ordres qu'il a donnés et il appelle l'homme à produire dans les actions de sa vie privée et politique, le fruit du Verbe.

7. La Russie ayant conservé jusqu'à ce siècle la simplicité primitive de son âme, la pensée de Dieu repose sur elle, et ce n'est que par l'accomplissement de cette pensée que la Russie, fidèle à Dieu, doit devenir puissante et heureuse. C'est dans les jours qui s'approchent, jour du Seigneur, que cette grande nation doit décider de sa destinée séculaire.

Tous les peuples de la famille Slave ressentent le besoin de la simplicité. Le fond de l'âme Slave se conserve jusqu'à présent [illegible], et maintenant que l'étincelle de Jésus Christ est éteinte ou obscurcie sur la terre, c'est chez les Slaves qu'on la retrouve encore. C'est la seule race sur la terre, dont la chaleur d'âme = étincelle de Jésus Christ, fait tout le caractère; et sa destinée, qui découle de ce caractère est grande; tandisque les autres races, plus développées et plus libres, prennent le devant et éclairent le chemin du progrès, c'est à la race Slave, centre pesant de l'armée du Seigneur, qu'est confié l'étendard de Jésus Christ, et cet étendard, porté par les peuples magistrats du Verbe, doit avec le temps flotter sur le globe entier.

Mais ce germe de l'âme Slave n'avait pas jusqu'à présent de [illegible], ne pouvait se manifester ou s'il éclatait quelquefois, ce n'était qu'au détriment de son principe vital. Tout ce qui sur la terre Slave s'élevait au dessus du peuple, se [illegible] par sa simplicité, perdait en s'élevant cette simplicité nationale, laissait s'altérer

Les obstacles que l'on met à la marche progressive de l'homme, les efforts que l'on tente pour éteindre en lui l'étincelle divine, sont les seules sources des malheurs, les seules causes de l'esclavage de l'homme; ils lui ravissent sa vraie patrie. Elle n'existe pas même dans les pays où les hommes croient la posséder, où ils ont des formes de la liberté et l'apparence du bien-être; et où l'on n'en est pas moins misérable et esclave; car le mal faisant un dernier effort, se sert maintenant des formes du bien pour anéantir le bien réel. Il laisse à l'homme ~~son~~ corps libre pour mieux enchaîner son esprit. Il l'éblouit par les illusions du bien-être matériel imaginaire, pour l'aveugler sur la perte réelle de son trésor moral. Par ces moyens, le mal qui ne manque pas d'habiles instruments sur la terre, espère assurer à tout jamais son triomphe en se faisant reconnaître par les hommes prétendus libres, comme souverain légitime de la terre.

La religion nous fait reconnaître notre route sur la terre. Elle nous fortifie dans les peines de notre voyage, elle nous en montre le but, en nous donnant ~~les ordres de Dieu~~. Il reste à montrer par la vie domestique et la vie politique, que l'on suit cette route et que l'on accomplit ces ordres. L'homme [illegible] jusqu'à présent le but sacré du Verbe. Jusqu'ici il le méditait et il ne l'accomplissait pas. Le service de Dieu à peine commencé dans l'église s'interrompait hors de l'église. L'homme embarrassé dans sa marche, s'est trouvé assailli et poussé par des forces inférieures et il a souffert des malheurs, victime de son propre arbitre, et non de la volonté du Père.

Napoléon était prédestiné à exécuter l'ordre du Verbe dans la vie des peuples, à arborer l'étendard de Jésus-Christ sur le champ païen de la politique. Par le triomphe du Verbe, le bras du Seigneur l'éleva. Sanctionné bien jusqu'ici, mais il passa au-delà des limites de sa mission, il perdit son action divine. Le mal fit alors tous ses efforts [illegible] de nouveau [illegible] de l'homme, car l'homme, par sa vie intérieure, doit être la loi du Verbe, anéantir l'empire du mal sur la terre. Dieu le permit. Napoléon fut vaincu. Mais la volonté de Dieu a été

fait; l'idée de la liaison de la religion avec la politique a germé sur la terre.

Le Seigneur peut différer l'exécution de ses ordres, mais ils ne changent jamais. Napoléon reste chargé de sa mission; ce que l'homme a commencé l'esprit l'achève; son empire plus vrai, plus puissant recommence sur la terre. Ainsi l'étendard de Jésus-Christ est planté sur un champ [illegible] jusqu'à ce que de siècles en siècles, s'élevant plus haut et porté [illegible] il soit salué sur tous les champs qu'il est destiné de dominer.

Dans l'œuvre de Dieu, qui se fait à présent, le Verbe occupe son nouveau terrain. Le mal s'efforce à conserver son vieil empire. Le grand choc a lieu, [illegible] et Dieu décidera laquelle de la nouvelle loi du Verbe ou la vieille loi de la terre gouvernera le monde.

Plein du désir de rester pur devant votre Majesté, je demande la permission de lui dire quelques mots sur sa Personne. Sire, je n'ai [illegible] oublié les écrits que j'ai [illegible] à Votre Majesté Impériale et [illegible] [illegible]

Ton âme, Sire, est grande. Une grande âme ne se crée pas dans le court espace d'une vie; elle se développe. Ton âme, dans les grandes actions qu'elle a produites, ne s'est pas encore développée. Elle n'a [illegible] rien de sa vie entière, elle n'a pas joui d'un bonheur entier. C'est seulement sur la route que le Seigneur ouvre à l'homme aujourd'hui qu'est ta vie entière, qu'est ton bonheur entier.

Le salut des millions t'est confié, Sire! En conduisant tant de peuples Slaves soumis à ton sceptre, tu es aujourd'hui l'instrument de Dieu, le plus grand sur la terre. Si tu choisis, Sire, à l'appel de Dieu, tes sujets fidèles à Dieu en se dévouant à la pensée de Dieu, [illegible] en toi, se dévoueront à ta grandeur, à ton bonheur.

Ces sentiments Slaves d'un caractère nouveau, sentiments de dévouement à Dieu et d'amour sincère pour nos frères Russes, et pour la personne de Votre Majesté, il y a déjà des hommes qui en sont pénétrés. Ce sont des Polonais émigrés qui ont reçu le Verbe du Seigneur: Préparés

la nature primitive de cette étincelle divine. On allait même souvent jusqu'à poursuivre cette étincelle dans ceux qui la conservaient, afin de l'éteindre partout, car les hommes simples, vrais Slaves, restaient comme des reproches vivants au milieu d'une société dégénérée, et la richesse de leurs âmes rappelait aux âmes appauvries, le péché, cause de leur ruine morale.

Le fond de l'âme Slave restait très chrétien, la vie, l'action Slaves étaient païennes.

Le Seigneur a exaucé les gémissements qui ne cessaient de s'élever du fond de ces âmes pures. Il a daigné jeter le regard sur ce trésor intérieur Slave, que le monde méconnait, que le monde s'acharne à ravir pour l'engloutir! Car la vie Slave est à Dieu venant de Dieu, de cet esprit que Jésus Christ éveilla dans les âmes par son souffle. Pour faire germer dans les âmes cette vie d'esprit, Jésus-Christ donna sa vie. Le Verbe qui s'est fait chair [illegible] appelle les peuples Slaves à son service. Toutes les branches de l'arbre Slave doivent [illegible] se développer selon la pensée primitive de Dieu. Tous les pays Slaves doivent commencer leur grande vie, et cette vie ne doit être que le développement de leur germe précieux; elle ne doit être que la vie du Verbe, que la pratique du Verbe. Les racines de cet arbre de Dieu ne viennent pas de la terre, et c'est contre la volonté de Dieu que cet arbre croissait et s'élevait en ne puisant sa force que de la terre. Le peuple Magistrat du Verbe ne continuera pas de vivre d'une manière contraire à sa nature et à sa destinée.

Les branches de l'arbre Slave, issues de la même tige, vivaient chacune d'une vie distincte, souvent hostiles au principe de leur grand organisme, elles ne pouvaient produire les fruits que Dieu attend d'elles. Tout le passé Slave, chargé de torts que ces branches se sont faits mutuellement, est devant Dieu. Le souvenir s'en efface de la terre et doit disparaître de nos âmes. Ce n'est pas aux frères à juger leurs frères; le temps est venu où ils doivent tous, fondus dans un sentiment d'amour, tel que jamais il n'en a été conçu ni pratiqué, réunir leurs efforts dans un grand et commun

à terre pour atteindre le but que Dieu leur fixe dès aujourd'hui.

Le Verbe a tracé dès le commencement à l'homme, l'espace qu'il doit parcourir et en a marqué le but. Il a donné à l'homme l'étincelle de Jésus Christ, force motrice suffisante pour tout son voyage terrestre.

L'homme marche. Le Père ne le pousse pas. L'homme est heureux, il est libre, il est dans le droit de l'homme. L'homme s'arrête le Père le pousse, et cette marche forcée est la seule source des misères de l'homme, la seule cause de son esclavage.

Les Polonais s'étaient arrêtés, ils furent poussés. S'avançant de nouveau, comme ils déviaient de la route tracée par Dieu, Dieu ne cessant de les punir, permit le succès aux armées fraternelles pour que ses enfants égarés eussent plus à souffrir, poussés par les mains de leurs propres frères. Les révolutions ne réussissent pas aux Polonais elles tournent contre ceux qui les tentent, car plus un peuple est grand comme Magistrat du Verbe, plus il possède de trésors divins de flamme de Jésus Christ, et plus il devrait obéir au Verbe, plus il doit être sacré, et plus il doit souffrir de sa désobéissance.

La marche libre que le Verbe ordonne, le soin libre que nous devons apporter pour nourrir en nous l'étincelle divine, notre unique force motrice, constituent le vrai bien-être, la vraie liberté de l'homme. Là où l'on prend soin de ce trésor intérieur de l'homme, là où l'on facilite à l'homme sa marche, sa vie dans le Verbe, là est la vraie patrie. Celui qui soigne les forces de l'homme, qui l'aide dans sa marche, est son Père, l'Organe du Père Céleste; il est son Maître par la grâce de Dieu car il fait la grande affaire de l'homme, révélée par la grâce. L'amour que l'on ressent pour un tel Père, pour un tel Maître, n'étant autre chose que l'amour de la volonté supérieure est le seul amour de Dieu, est une vraie piété, une vraie religion.

Jésus-Christ a tracé la marche et l'a rendue facile. Jésus-Christ est bienfaiteur et libérateur de l'homme. L'homme voit en Jésus-Christ le seul modèle de ses Pères et de ses Maîtres sur la terre.

par de longs malheurs, ils se sont trouvés appelés les premiers à recevoir le Verbe et chargés d'aider leurs frères à le recevoir. Tels ils sont, tels seront bientôt des millions. Puisse cette vérité s'ouvrir à Votre Majesté, dans toute sa certitude et dans tout son éclat !

Sous l'aide du Seigneur, le premier pas du progrès est fait ; l'étincelle divine s'enflammait dans la douleur sans que l'œil matériel apperçut l'action d'esprit. Au signal du Seigneur, [illegible] la France entière et fera éclore devant le Seigneur les fruits du Verbe ; les grandes [illegible] l'homme [illegible] sur la terre

L'esprit d'[illegible] l'esprit d'un grand nombre d'hommes qui ont conduit le peuple [illegible], reconnaissent maintenant la volonté de Dieu. Ils s'acquittent en ces jours de leur mission. Ils entourent le trône de Votre Majesté, ils exigent la coopération de l'homme. La loi qui gardait sévèrement les limites entre les vivants et les morts, s'est adoucie dans les jours [illegible] Dieu [illegible] qui [illegible] volonté de Dieu se fasse sur la terre comme elle se fait dans les cieux, rappellent l'homme à ses devoirs, dirigent l'homme, s'unissent à lui. Cet appel d'un esprit qui exécute la volonté de Dieu est puissant, et il devient redoutable lorsque l'homme s'obstine à ne pas vouloir le comprendre et ne craint pas d'avoir recours aux moyens terrestres pour appaiser ses tourmens de cœur, ses douleurs d'esprit que lui cause un tel appel.

Le Verbe fut persécuté dans le temps de sa première manifestation parmi les hommes ; il est persécuté de même maintenant à l'époque de son accomplissement. L'homme organe du Verbe, est déclaré coupable, il est condamné par le gouvernement de Votre Majesté. Il est expulsé du territoire Français. Il est expulsé du territoire de Rome où il allait prendre la bénédiction du premier Magistrat du Verbe, pour l'œuvre du Verbe. Les hommes ne craignent pas de faire défense à Dieu de se servir d'une de ses créatures pour manifester ses ordres. Les hommes [illegible] plutôt à celui qui les offense le plus cruellement, qu'à celui qui les appelle

à faire leur devoir. Cet appel provoquait autrefois le martyre et il le provoque aujourd'hui.

Sire! veuillez entendre avec bonté paternelle ces paroles dans lesquelles j'ai cru de mon devoir d'épancher toute mon âme. Ne vous offensez pas de ce qu'il y a d'insolite et de nouveau dans le langage empreint d'un caractère nouveau, caractère slave qui doit aujourd'hui se développer dans toute sa grandeur. Ne rejetez pas le fruit du sacrifice, dans lequel les Polonais s'offrent pour le bien de l'humanité, de la nation sœur, et pour votre bien, Sire! Tant que ce sacrifice est pur, il ne sera pas infructueux pour ceux qui le font.

Un frère qui, après avoir pris connaissance de l'appel universel que Jésus Christ fait maintenant au monde entier, refusa [illegible] à la grande [illegible] dans le cercle de l'Église moscovite, un frère qui ne [illegible] à l'esprit régénérateur de l'humanité [illegible]

[illegible]

J'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect, Sire, de Votre Majesté Impériale le très humble et très obéissant serviteur et sujet.

Signé Alexandre Chodźko.

Paris le 15 Août 1844.

Niektóre materyały wyciągnięte z not spisanych przez Br. Adama S. w Zürich w miesiącach Wrześniu i Październiku 1856. r.

Aff Towiański. raport

(Po wielu zapytaniach których czyniłem Ojcu w potrzebach moich wewnętrznych i zewnętrznych, prosiłem nakoniec o wyjaśnienie: co jest sprawa Boża, co jest ofiara, i inne wyrażenia, które powtarzam nieznając do gruntu znaczenia ich. Te są odpowiedzi, które w części spisałem ze słów Ojca, a w części później przypomniałem sobie.)

Ważne to są mówił mnie Ojciec, pytania twoje. Kochany Bracie, wiem jak mało masz czasu, a do tego nie chcę ciebie początkowego na tej drodze obciążać obszernem światłem, podam więc tobie w krótkości co na dziś najpotrzebniejszem dla ciebie widzę.

Epoki Chrześcijańskie

Abyś lepiej poznał co jest sprawa Boża, potrzeba abyś wprzód poznał, co są Epoki Chrześcijańskie. Od początku jak pierwszy człowiek stworzony był, spoczęła myśl Boża na człowieku, i tę myśl i wolę swoją Bóg objawił człowiekowi w każdej Wieku przez sługi swoje: Patryarchów, Proroków, Mojżesza, oni to ogłaszali tę myśl, tę wolę Bożą, to przeznaczenie ostatnie człowieka, podawali

człowiekowi. Kiedy wtem wypełniły się czasy dla człowieka, Bóg przysłał na ziemię dla objawienia ostatecznie myśli, Woli swej, Syna swojego siedzącego na prawicy Ojca i w jedności z Ojcem rządzącego światami i całym ogromem stworzonym.
Chrystus Pan przyniósł na świat Myśl, Wolę, Słowo Boże, uwielbił je, spełnił, okazał zmysłom rozumowi człowieka i zalecił aby człowiek według wzoru danego też uczynił w wiekach przyszłości swojej. Tak zakreśloną została do końca operacja człowieka na ziemi, zakreślony został całkowity postęp jego, naznaczony stopień wielkiej drogi Bożej, do którego człowiek coraz postępując, udoskonalając się dojść powinien na ziemi, w tej że wielkiej pracowni, w tej że tak wyrażę się fabryce Bożej, która od początku aż do końca świata pracować nie przestaje. Rzecz naturalna i jasna że tak wielki czyn człowieka, jako spełnienie myśli Bożej, czyn potrzebujący wielu wieków, nie może być spełniony w ciągu lat kilkudziesięciu, kilkunastu, kilku nawet życia człowieka na ziemi. Bóg rozłożył na siedem epok spełnienie myśli, słowa swojego, jak to nam objawione w Apokalipsie. Objaśniające rzeczy niebieskie

ziemskim naprzykładem, jest to jak kurs jakiéj nauki, który się na pewną liczbę lat rozkłada. Mechanika n.p. na lat sześć, agronomia na lat trzy i t. d. Wracając się do porównania naszego, [illegible] się to jakoby oddzielne sale fabryczne, przez które wyroby, zbliżając się do ostatecznego wykończenia swojego, przechodzić muszą. W każdéj takiéj sali odbywa się inna operacya, a coraz wyższa, coraz bliższa ostatecznego końca; w salach wyższych nie kassuje się, ale podnosi się, co w salach niższych wyrobionem zostało. Chrystus Pan, jako sam powiedział, nie przyszedł rozwiązywać zakon albo proroki, ale wypełnić, to jest podnieść na tymże fundamencie Myśli Bożéj, którą [illegible] wzorem człowiekowi sam skreślił; podnieść kościół, który dla tego wzoru zbudował i który budować człowiekowi zalecił przez wieki aż do skończenia świata aż do spełnienia przez człowieka Woli Bożéj, Słowa Bożego. A tak szkoła wyższa w którą dziś człowiek wstępuje, nie rozwiązuje, nie obala szkoły przeszłéj, a podnosi wyżéj to, co już spełnionem, zbudowanem zostało, i wznosi dalej ten ciąg nieprzerwany Myśli, Woli Bożéj, Słowa Bożego. Na każdą szkołę przeznaczony jest długi czy-

stusa jak n.p. osobny komornik na każdą klasę, jak osobny dozorca na każdej sali fabrycznej. Co Chrystus Pan uczynił na każdy period chrześcijański dla wszystkich Epok, aż do skończenia świata, to słudzy Chrystusa czerpiąc ze źródła Chrystusowego czynić będą dla Epoki sobie naznaczonej; spełnią ogólne zakreślenie przez Chrystusa Pana uczynione tak jak dozorcy w fabryce ściśniają każdy powierzoną część sobie planu właściciela fabryki. Każdy sługa Epoki mieć będzie przeznaczonych sobie pomocników do spełnienia powinności swojej. Spółka sługi Epoki z temi braćmi zawiązana w wiekach przeszłych ma być zrealizowaną na ziemi w tej Służbie [illegible], ma wydać owoc swój dla chwały Bożej, dla zbawienia, dla postępu człowieka.

Sługa Chrystusa w Epoce teraźniejszej, podaje człowiekowi dopominek Boży, iż dotąd Myśl, Wola Boża, Słowo Boże nie spełniło się przez człowieka, ukazuje manowce po których człowiek oddalił się od drogi chrześcijańskiej naznaczonej sobie słowem Bożem, ukazuje drogę, która najprościej wyprowadzająca z manowców.

